

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 8. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pości 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwiuroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drugi 50 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 21. sierpnia.

Węgierska prasa zajmuje się w wewnętrznych sprawami austriackimi zazwyczaj tylko o tyle, ażeby uczynić zadanie obowiązkowi dziennikarskiemu. Rzadko spotkać się tam można z artykułem wstępnym omawiającym pewien szczegół z przedlitawskiego życia politycznego. To też zastanowił nas zaraz długi, naczelnny artykuł jednego z najpoważniejszych organów Buda-Pesztu o znanej broszurze hr. Leona Thunana. Ponieważ autor tej broszury zajmuje wybitne stanowisko polityczne, więc sam fakt pojawienia się artykułu wstępnego na ten temat nie byłby jeszcze czemś nadzwyczajnym. Ale pomiędzy wierszami tego artykułu przebiega pewna tendencja, dla której na razie nie mamy trafnej nazwy. Nie jest to bowiem wyraźny umizg do opozycji czeskiej, z którą Węgrzy nawet w celach chwilowych sympatyzować nie mogą, nie jest to otwarta groźba wymierzona na stronnictwo wiernokonstytucyjne, bo groźby z za Litawy od pewnego czasu nadto spowszedniały, — ale ostatecznie po przeczytaniu tego artykułu nasuwa się przypuszczenie, że jest związek pewien pomiędzy nim a sprawą handlowo-cłową, że uważać go należy za pierwszy objaw presji na stronnictwo wiernokonstytucyjne. Jeżeli by istotnie na to się zanosilo, to prasa węgierska dałaby nowy dowód, że w sprawie handlowo-cłowej opuściła ją zupełnie dawna zęczność. Postępowanie takie wywołałoby odwet, a Węgrzy posiadają w swoim łonie tyle żywiołów nieprzychylnych, że musieliby wyjść na tem gorzej niż stronnictwo wiernokonstytucyjne.

Jeżeli mowa dra Bazanta do wyborców w kwestyi handlowo-cłowej poruszyła do żywego prasę węgierską o czem

niedawno pisaliśmy, to obecnie oburzenie jej nie będzie miało granic z powodu zgromadzenia wyborców w Marburgu. Wystąpił tam dep. dr. Seidl w takim samym duchu jak dr. Bazant a wyborcy tak przyklasnęli jego opozycji przeciw pretensjom węgierskim, że nagle znaleźli się na stanowisku skrajniejszym niż sam mowca. Dr. Bazant nie dotykał przynajmniej następstw zerwania rokowań z Węgrami więc prasa buda-peszteńska miała w zapasie cały arsenał znanych groźb o ustanowieniu linii cłowej i t. d. Ale w Marburgu nie uległa się takich groźb, bo tam wyborcy oświadczyli się wprost za opinią, że lepszą byłaby dla Austrii linia cłowa, lepszą nawet unia personalna niż uwzględnienie wygórowanych pretensyi węgierskich. Cóż na to powie prasa węgierska? Nowych groźb nie ma w pogotowiu a stare tak się zużyły, że się nikt nie boi, więc trzeba umilknąć przynajmniej chwilowo a raczej trzeba zrzeczenie udać, że się tego nie słyszało! Pisząc tak często w tej sprawie zastrzegamy się, że nie dotykamy jej merytorycznej strony, bo dotąd jest ona dostępną tylko dla szczerpłych kół poinformowanych. Nam chodzi tylko o wykazanie, jak niewłaściwą i szkodliwą dla sprawy jest taktyka wzajemnego straszenia się groźbami, których wykonanie nie może być dla jednej strony korzyścią a dla drugiej stratą, lecz raczej dla obu *malum necessarium*, a dalej zależy nam na tem, ażeby tej namiętnej rozprawy dziennikarskiej o sprawie handlowo-cłowej nie uważano za wskazówkę obecnego stanu rokowań. Jak dr. Bazant i dr. Seidl nie mogą być uznani za tłumaczy opinii barona Pretisa tak samo niedorzecznością byłoby posądzać, że pełne szumnych przechwałek i straszliwych groźb artykuły szowinistów węgierskich są inspirowane przez ministra Szella.

Konferencya dygnitarzy staro-katolickiego i wschodniego kościoła

w Bonn skończyła się tak spokojnie i cicho jak się zaczęła. Dr. Döllinger podziękował uczestnikom konferencyi a ci dr. Döllingerowi za podjęte trudy i wszyscy rozjechali się z hasłem: do widzenia w przyszłym roku. Nieskończono zatem podjętego dzieła i odłożono je do roku przyszłego. Jaki skutek osiągnęła konferencya a mianowicie jak daleko postąpiło porozumienie starokatolików z wyznawcami kościoła wschodniego, o tem niema wzmianki w lakonicznych telegramach, bo różnie nadzieje wypowiedziane w mowach pożegnalnych są tylko ogólnikowymi frazesami, bez których żadna mowa pożegnalna obejść się nie może. Jeżeli dziennikarzowi mającemu przed sobą stopy dzienników tak trudno poznać bliżej prace i dzieła ostatniej konferencyi w Bonn, to szersza publiczność nie będzie miała o tem najmniejszego wyobrażenia. Może dr. Döllinger lub inny uczestnik konferencyi przedstawi jej obrady w osobnym dziele, ale kogoż zdoła ono rozciekawić i zająć? Fachowych teologów ale nie ogół, bez którego każda reforma kościelna musi pozostać mrzonką. Dysputą fachową przy zielonym stoliku, subtelnymi kombinacyami zagadnień teologicznych nie zreformuje nikt nawet w dzisiejszym, realizmowi hołdującym społeczeństwie, stosunków kościelnych i nie porwie za sobą umysłów.

Nigdy nie przypuszczaliśmy, że p. Buffet będzie tak ściśle przestrzegał zasady, iż rady generalne nie powinny dotykać kwestyj politycznych. Zdawało się jeszcze niedawno, że rząd co najmniej będzie patrzeć obojętnie na rozbiór takich kwestyj, gdyż nie ma wątpliwości, że ustawa o senacie podniosła znacznie polityczny charakter rad generalnych. Tymczasem prefekci otrzymali informacje całkiem odmienne i snąc były one bardzo dobitne, skoro dotąd sesya rad

generalnych odbywa się tak spokojnie. Z dwóch powodów większa pobłażliwość rządu w tej mierze byłaby może wysła na korzyść kraju. Najpierw bowiem trzebaby już raz oswoić opinię publiczną z tem, że obecnie Francya posiada ustawy konstytucyjne, zapewniające republikańską formę rządu do r. 1880. Jeżeli książę Broglie nie pozwalał radom generalnym mieszać się do polityki, to działał tylko w duchu ówczesnej sytuacji politycznej. Francya nie była wtedy ani republiką prowizoryczną, ani monarchią i na utrzymaniu tej neutralności a raczej bezbarwności konstytucyjnej polegała cała polityka gabinetu. Rady generalne w znacznej części są w większości republikańskimi, więc gdyby nie opór prefektów przeciw poruszaniu kwestyj politycznych, republikanie byłiby niezawodnie złamali tę neutralność. Dziś sytuacja zmieniła się zupełnie na korzyść republikanów, więc powód ten ustaje zupełnie. Drugim powodem przemawiającym w tej chwili za pofolgowaniem co do kwestyj politycznych jest ta okoliczność, że byłoby to korzystnem dla kraju. Francya po zamknięciu ostatniej sesyi Zgromadzenia narodowego wystawioną jest na nieustanną podburzającą agitację. Komitety bonapartystowskie i republikańskie na wysciigi dążą do tego, ażeby umysły były rozjątrzone, ażeby ciągle ścierały się namiętności, stanowiące tło politycznego życia we Francyi od r. 1870. Agitację komitetów popiera dzielnie propaganda dziennikarska i broszurowa, więc są wszelkie warunki do utrzymywania w ciągłym ruchu namiętności stronnicych. W obec takich stosunków dopuszczenie rozpraw politycznych w radach generalnych, chociażby w bardzo ograniczonym zakresie, byłoby dla wrzących namiętności niejako konduktorem, odwracającym od kraju groźne burze.

KONGRES GEOGRAFICZNY W PARYŻU.

(Sprawozdanie naszego korespondenta.)

IV.

Ostatnie posiedzenie podkomisyyi antropologicznej, która się wydzieliła z trzeciej geografii fizycznej zajmującej się grupy, była dla nas specjalnie nadzwyczajnie interesującą. P. Howajski profesor historii w Moskwie, znany u nas z historii sejmu grodzieńskiego, mówił o powstaniu państw ruskich w wieku IX., które dotychczas powszechnie przypisywano najazdowi skandynawskich Waregów, którzy na podobieństwo swych współbraci zdobywających część Francyi i Anglię, ujarzmiłi wschodnią Słowiańszczyznę i utworzyli wielkie ruskie państwo od jeziora Ilmen aż po morze czarne, zaszczepiając skandynawską latorośl na bezwładnym dotychczas pniu słowiańskim. To zapatrywanie się na powstanie państw ruskich, oparte na powadze Nestora, było artykułem wiary, którego nie śmiał zaczepić żaden z historyków. Pan Howajski, młody jeszcze uczonek, zdobył się na ten czyn śmiałej herezyi, i wystąpił na kongresie z twierdzeniem, że Ruscy nie byli Skandynawami, ale szczerem czysto słowiańskim, który potrafił wynieść się nad inne i stał się żywiołem twórczym we wschodniej Słowiańszczyźnie. Nie powiem, żeby mnie był pan Howajski zupełnie już przekonał; krótki ustny wykład, ograniczony regulaminem do 20 minut, nie mógł pomieścić w całym obszarze dowodów tej nowej zupełnie tezy, ale ujął mnie dla swej idei bardzo i czekam z upragnieniem obszerniejszej publikacyi, która by niezbitymi dowodami poparła śmiałe twierdzenie moskiewskiego profesora.

Przedewszystkiem — mówił p. Howajski — należy rozstrząsnąć Russów od Waregów.

Waregi są Skandynawscy, służący jako wojsko najemne książętom słowiańskim, Rusy, lud słowiański, znany w starożytności pod nazwiskiem Roxolanów. Naród Warego-Rusów nie istniał nigdy. P. Howajski porównywał teksty Nestorowej kroniki i przyszedł do przekonania, że w pierwotnym tekście stało, że trzech bracia Waregi zostali przywołani przez Rusinów, Słowian i Finów. Po długiego zatem i kronika nie znalazły waregoruskiego narodu.

Takiego najazdu o jakim opowiada Nestor nie można przypuścić wcale i to z następujących powodów. Wschodni Słowianie ustroju państwowego całej wschodniej Słowiańszczyzny, tymczasem milczą oni zupełnie. Zamiast tego mamy w pisarzach greckich dowody zaprzeczające skandynawizmowi książąt ruskich, bo w przytoczonych przez nich traktatach zawieranych z tymi książętami, przysięgają oni zawsze na Peruna i Derolosa, bogów słowiańskich, czego by z pewnością nie czynili, gdyby byli Skandynawami, gdyż jak wiadomo właśnie w takich formułach religijnych zostaje każdy lud najdłużej wierny swym rodzinnym pojęciom, i w takim razie spotkalibyśmy się w tych traktatach z Odinem i innymi bóstwami Skandynawii.

Jeżyk ruski nie przechował najmniejszych śladów Skandynawizmu, co byłoby niepodobieństwem, gdyby rzeczywiście owe ruskie państwa i narody były powstały ze zlania się chociażby nielicznych, ale wpływowych bo panujących Skandynawców z poddanymi mu żywiołami słowiańskimi. Skandynawskie brzmienie niektórych imion, jakie przytaczają na poparcie swej teoryi zwolennicy normandzkiego najazdu, jest sztucznie wydedykowane. Pierwsze imię książęce, historycznie pewne, bo dokumentami stwierdzone, jest Oleg, imię czysto słowiańskie pokrewne z imionami Olga i Wołga. Równie rzekomy jest skandynawizm nazwisk ruskich porohów Dnieprowych, przytoczonych przez Nestora. Potrzeba śmiałości, odznaczającej filologów przy wszystkich konjekturach, aby połączyć ruskie Ulworssi z skandynawskim Holfors.

Lecz z kąd się wzięła ta bajka o najezdzie skandynawskim, która się przyodziła powaga Nestora.

P. Howajski uznaje, że Waregowie mieli znaczny wpływ w krajach ruskich. Ich księżniczki wychodziły za książąt ruskich, a wpływ ten właśnie za czasów Nestora urosł nadzwyczajnie. Zona W. księcia Jaroslawa była księżniczką waregką. Kobieta ambitna i energiczna, której trzej synowie pod jej wpływem wychowani, rządili z kolei w Kijowie i szczerogólną opieką otaczali Waregów. Ten wszechmocny wpływ i znaczenie skandynawskich gości rycerskich zdawał się Nestorowi panowaniem, rezultatem zwycięskiego najazdu.

Z przytoczonej pokrótce treści nadzwyczajnie interesującego wykładu wykazuje się, że powody przytoczone przez p. Howajskiego na poparcie swego nowego zupełnie zapatrywania wazą nie mało. Powinienby ten wykład dać pocho i polskim i rosyjskim uczonym do poddania nowej rewizyi aktów tego tyle ważnego pytania i stanowczego jego rozświetlenia.

Do wspaniałego otwarcia kongresu, do poważnego i czysto naukowego jego przebiegu, w czasie którego szczęśliwie drzymały zawiści i pretensye narodowe, stanowiło nieprzyjemny kontrast ostatnie uroczyste po-

siedzenie, na którym trele Offenbachowskich oper były muzycznym akompaniamentem do poważnych mów i wygłoszenia nazwisk premiiowanych wystawców, a na którym ostatecznie pretensye wygórowane Rosyan doprowadziły do skandalu.

Prezydował na tem ostatniem posiedzeniu, które się odbyło 11. we środek, pan Wallon. Bezbarwna jego mowa, w której nie słyszeliśmy ani jednej myśli, ale za to katalog przedmiotów zdobiących salę wystawy, zrobiła jak najgorsze wrażenie. Nawet szumny frazes, wypowiedziany przy wynoszeniu wyborczych kart środkowej Azji, wystawionych przez Anglików i Rosyan, że skoro się dwa te państwa spotkają w Azji, to na to tylko, aby sobie podać rękę, wywołał więcej uśmiechów niedowierzania, aniżeli oklasków. Równie i p. Maunoir, sekretarz jeneralny tow. geograficznego paryskiego, dał nam w przeglądzie prac kongresu nie więcej jak nomenklaturę, poczem przewodniczący każdej grupy międzynarodowej jury czytali z kolei nazwiska premiiowanych wystawców. Z Polaków dostał medal pułkownik sztabu jen. austriackiego, Jan Roszkiewicz, za swój wybory aparat graficzny do mierzenia wysokości, o którym już pisałem w poprzedniej korespondencyi, i zesłanie sybirski Czekanowski za geognostyczną kartę gubernii Irkuckiej. Z austriackich wystawców otrzymali „Lettres de distinction“ (najwyższą nagrodę) i medale: arcyksiążę Ludwik Salwator, za swoje przepysne opisy Balearów, Hochstetten, Scherzer, hr. Wilczek, Kanitz, dr. Charanne, Szembera, Artaria i inni. Z instytucyi austriackich: ministerium wojny w Wiedniu, instytut geologiczny w Wiedniu, instytut meteorologiczny i tow. meteorologiczne w Wiedniu, tow. geograficzne i dyrekcya biura statystycznego w Wiedniu, ministerium finansów w Peszcie, instytut meteorologiczny, biuro statystyczne i izba handlowa w Peszcie, Hadzek, kartograf węgierskiego statystycznego biura i Dyrekcya regulacyi Dunaju.

Przegląd polityczny.

Austria-Węgry. Czytamy w *Wiener Abendpost* z dnia 18. b. m.: „Dzień urodzin naszego Najmiłosiwszego Cesarza i Pana obchodzą dzisiaj w całej monarchii z wierną miłością i prawdziwym zapałem. Ludy Austro-Węgier ożywione uczuciami niewzruszonej uległości, czci i wdzięczności dla ukochanego Monarchy, składają u Tronu Przedwiecznego gorące modły o pomyślność dla Cesarza i Jego Najdostojniejszej Dynastji, która to pomyślność ściśle jest złączoną z pomyślnością państwa. Uczucie dynastyczne jest silnym węzłem. W miłości ku dostojnej osobie Monarchy łączą się zawsze wiernie ludy państwa tak w dobrych, jakoteż w ciężkich czasach. Owóż i w przyszłości ożywiać będzie to samo uczucie ludy Austrii w ich usiłowaniach około rozwiązania zadań państwowych.“

— Na kongresie geograficznym w Paryżu w r. b. odbytych przynano odszczególnienia następującym wystawcom austriacko-węgierskim. W pierwszej kategorii; sześć *Lettres de distinction*: C. k. wojskowemu geograficznemu zakładowi w Wiedniu; król. węg. ministerstwu skarbu w Buda-Peszcze; c. k. geologicznemu zakładowi państwowemu w Wiedniu; c. k. dyrekcji administracyjnej statystyki w Wiedniu; Jego c. i k. Wysokości Najdostojniejszemu Arcyksięciu Ludwikowi Salwatorowi. W drugiej kategorii przynano 20 medalów I. klasy: Radzie gminnej m. Buda-Pesztu; inżynierowi Halacsy w Buda-Peszcze; sekcji marynarki w c. k. ministerstwie wojny; ces. akademii umiejętności w Wiedniu; c. k. centralnemu zakładowi dla meteorologii i magnetyzmu, tudzież meteorologicznemu towarzystwu w Wiedniu; król. węg. geologicznemu zakładowi w Buda-Peszcze; geologicznemu towarzystwu w Wiedniu; radcy dworu Hauer'owi w Wiedniu; firmie Hautken & Madarasz w Buda-Peszcze; Pawłowi Hunfalwy w Buda-Peszcze; F. Kanitz'owi w Wiedniu; Fryderykowi Spitzer'owi w Paryżu; król. węg. ministerstwu robót publicznych i komunikacji w Buda-Peszcze; komisyi dla regulacji Dunaju w Wiedniu; c. k. dyrekcji administracyjnej statystyki w Wiedniu; Radzie gminnej m. Wiednia; król. węg. zakładowi statystycznemu w Buda-Peszcze; JE. generałowi baronowi Hauslabowi w Wiedniu; radcy dworu dr. Ferd. Hochstetterowi w Wiedniu; radcy dworu dr. Scherzerowi c. k. generalnemu konsulowi w Londynie. W trzeciej kategorii otrzymali medale II. klasy: Pułkownik Roskiewicz w Wiedniu, radca dworu Littrow w Wiedniu; centralny zakład dla meteorologii i magnetyzmu w Buda-Peszcze; król. węg. ministerstwo skarbu; węgierskie geograficzne towarzystwo i profesor Berecz w Buda-Peszcze; prof. A. Sembera w Wiedniu; Izba handlowa w Buda-Peszcze; dr. Hugo Brachelli, radca dworu w Wiedniu; dr. med. prof. Drasche w Wiedniu; król. węg. władza morska w Fiume; kapitan Schlacher w Wiedniu; ka-

pitan Albach w Wiedniu; Em. Pechy w Buda-Peszcze; Ernest Marno i hr. Wilczek w Wiedniu. W czwartej kategorii otrzymali *Mentions honorables*: Inżynier A. Gentilli i dr. J. Chavanne w Wiedniu; kapitan okrętowy w Fiume Pauer de Budahezy, br. Schwegel w Wiedniu; J. Hatsek, kartograf biura statystycznego w Buda-Peszcze; Ed. Hölzel w Wiedniu; kapitan Kutschereuter w Beeskerek i c. k. skład książek szkolnych w Wiedniu.

— W Zabrzeżu na Szląsku zdawał dnia 1. b. m. poseł Cienciąła swym wyborcom sprawę z czynności swych w sejmie i Radzie Państwa.

— W węgierskiej radzie ministrów, która dnia 16. b. m. odbyła się w Wiedniu pod przewodnictwem Najj. Pana ułożono przedewszystkiem porządek dzienny pierwszego posiedzenia sejm węgierskiego. Według pewnych wskazówek ma Najj. Pan d. 30. b. m. albo najdalej 1. Września wyjechać do Buda-Pesztu na otwarcie sejm; tym sposobem nie będzie sejm węgierski otwarty dnia 28. b. m., jak to zapowiedziano.

— *Hon* donosi, że przedłożenia dotyczące reformy sądownictwa węgierskiego są już na ukończeniu. Ukończone są już projekty ustaw o przekroczeniach policyjnych i o sądach pokoju. Projekt ustawy o przestępstwach policyjnych porucza sprawowanie sądownictwa jurysdykcjom. W komitatach wykonuje sądownictwo w tych sprawach sędzia komitatu, w miastach magistrat. Projekt ustawy o sądach pokoju przekazuje sprawę drobiazgowo także jurysdykcjom a mianowicie naczelnikom gmin sprawy aż do kwoty 20 zlr., sędziom i magistratom zaś wszystkie sprawy cywilne aż do kwoty 100 zlr. W królewskich trybunałach sądowych sądzone będą sprawy kryminalne i sprawy cywilne nad 500 zlr., bo skargi o 100 do 500 zlr. sądzone będą w sądach powiatowych. Do zamierzonych reform sądownictwa należy także pomnożenie liczby sądów powiatowych.

Francya. Korespondent paryzki *Gaz. kol.* dowiaduje się ze źródła półurzędowego, że rząd madrycki udawał się z prośbą do rządu francuzkiego o pozwolenie wysłania oddziału wojsk do Seo d' Urgel przez terytorium francuzkie. Dla rządu hiszpańskiego byłoby bardzo pożądanem przystać na tę drogę posiłki generałowi Martinez Campos, ażeby tym sposobem przeszkodzić połączeniu się generałów karlistowskich Saballs'a i Dorregaray'a. Rząd francuzki jednak odmówił tej prośbie oświadczając, że nie może pod żadnym warunkiem pozwolić na przemarsz wojsk hiszpańskich przez terytorium francuzkie; poczem gabinet hiszpański żądał, aby Francya zajęła wojskowo republikę Andorra, która leży w pobliżu Seo d' Urgel i która wszelkimi sposobami popiera Karlistów. Według traktatu z r. 1841 zawartego między Hiszpanią a Francją służy tym państwom prawo zajęcia rzeczzonej republiki, gdyby dowiedziono było, że popie-

energiczne wezwania do powstania zwróciły wszystkich uwagę. Wołania te robiły się coraz częstsze i wywołały ten skutek, że większa część członków kongresu, częścią nie wiedząc o co chodzi, częścią w mniemaniu, że do sali wchodzi żona W. księcia Konstantego, powstała, a za przykładem zgromadzonych powstało i biuro prezydycy i marszałek Mac-Mahon, którzy wszyscy stali w początku muzyki. Dopiero po kilku minutach wyjaśniło się wszystko. Dla uczczenia W. księcia Konstantego kazał baron Reille grać hymn narodowy rosyjski, a obecni na kongresie Rosyjanie wprowadzili na salę kongresu zwyczaj petersburski wysłuchania hymnu stojąc. Sądzę, że ci panowie, którzy z takim zapałem wołali „levevous messieurs“, żalowali później tego, bo Francuzi spostrzegli się dla czego wstali, byli zdumieni, jak i wszyscy inni cudzoziemcy — i tak wysoko nastrojone sympaty francuskie dla Rosyji zniżyły się bardzo.

Te zajścia były smutnym zakończeniem. Złego wrażenia nie mogła nawet zatrzeć piękna mowa p. La Roncière le Noury, którą zamknął kongres. Nikt nie słuchał, zgromadzenie było zanadto wzburzone i — słusznie. Admirał La Roncière zapowiedział, że biuro prezydycy obecnego kongresu zostanie w permanencji celem obmyślenia miejsca i czasu przyszłego kongresu.

Geografowie europejscy będą mogli być dumni, jeżeli następny kongres wykaże takie postępy nauki i takie rozszerzenie się nauki geograficznej w dalsze koła oświeconej publiczności, jakimi mógł się pochlubić obecny kongres w porównaniu do antwerpijskiego zgromadzenia.

Dr. St. W.

ra ona powstańców. Rząd francuzki nie odpowiedział dotychczas na to drugie żądanie gabinetu wersalskiego.

— *Bien public* donosi: „Cesarz Wilhelm ma we Wrześniu przybyć do Strasburga i zamieszkać w prefekturze Architekt miejski przybył do Paryża i kupuje meble do mieszkania, które cesarz niemiecki zająć ma.“

— O wyborze prezydów rad departamentowych pisze *Rep. Franc.*: „Z nadesłanych dotychczas sprawozdań wynika, że nie wielkie zaszyły zmiany w składzie prezydów rad departamentowych. Zaprzeczyc się jednako nie da, że wybory te nie wypadły w duchu republikańskim a już dziś możemy zaznaczyć z radością, że w wielu departamentach utracili Bonapartyści wiele miejsc, zajmowanych dotąd w biurach prezydialnych.“

— *Gaz. Kol.* donosi, że ambasador niemiecki ks. Hohenlohe miał d. 19. b. m. wyjechać za dwumiesięcznym urlopem do Niemiec. W przededniu wyjazdu dał książę obiad pożegnalny, na którym było kilku dyplomatów państw zagranicznych.

— Wielki książę Konstanty miał przed swoim wyjazdem z Paryża d. 18. b. m. długą konferencyę z ambasadorem rosyjskim, ks. Orłowem. W tym samym dniu złożył wielki książę wizytę pożegnalną Thiersowi.

— Minister spraw zagranicznych Décazes wrócił do Paryża, aby pojechać do Bordeaux dla przewodniczenia tamecznej Radzie departamentowej. Wszelako pozostał w Paryżu z powodu doniesień ważnych z Turcji, jak również aby wziąć udział w naradach dyplomatycznych ze względu na Hercegowinę.

Legitymiści i niektórzy biskupi nalegają na Mac-Mahona, aby niemieckim pielgrzymom udającym się do Lourdes pozwolił przejść przez Francję. Ks. Decazes odpowiedział petentom, iż nie może pozwolić obcym pielgrzymom przechodzić granic Francji tłumnie.

Anglia. Znane są czytelnikom naszym z dawniejszych wzmianek trzy rozprawy byłego prezesa ministerstwa angielskiego, pana Gladstone, wymierzone przeciw papieżowi i kościołowi katolickiemu.

W ostatnich dniach wydał je autor razem wydrukowane, a w przedmowie do tego dzieła czyni zarzut katolikom, że myślą tylko o wywołaniu europejskiej wojny religijnej. Chcąc udowodnić to twierdzenie, odwołuje się na mowę kardynała Manninga, powiedzianą na zgromadzeniu ligi św. Sebastiana 20. Stycznia 1874.

Mimo całego szacunku dla osoby p. Gladstone, niepodobna nie wytknąć mu, że tym razem dopuścił się fatalnego przekroczenia. Kardynał powiedział, że dzisiejsze stosunki w świecie, gwałty i niesprawiedliwości, spowodować muszą kiedyś katastrofę, p. Gladstone zaś tłumaczy to w ten sposób, że katastrofa taka jest najserdeczniejszym pragnieniem dostojnika kościelnego, a więc oddźwiękiem serc katolickich.

W zeszłym tygodniu podejmował kardynał Manning u siebie kilku rycerzy Maltańskich, którzy mu w imieniu katolików Malty wieszowali godności kardynalskiej. W rozmowie, jaka się przy tej sposobności zawiązała, wspomnieli kardynał o swej mowie, powiedzianej na lidze św. Sebastiana o podejrzeniach, jakie wywołała i z całą powagą pasterza ludów, księcia pokoju, odepchnął tyle ubliżający mu zarzut.

Hiszpania. Urzędowa *Gaceta* ogłosiła 12. b. m. dekret, zarządzający nowy pobór 100.000 ludzi. Pobór obejmuje także młodzieńców, którzy z końcem r. 1874 skończyli 18. rok życia. W sprawozdaniu, dołączonym do tego dekretu usiłuje minister wojny wykazać konieczność tego nadzwyczajnego zarządzenia. Mówi on, że w dniu kiedy król Alfons odbywał wjazd do Madrytu, miasto Molina de Aragon, położone bardzo blisko stolicy, obsadzone było przez Karlistów. Bandy Karlistów przebiegały prowincje Guadalarra i Cuenca i zagrażały prowincji Segovia; prowincje Ternel i Castellon były zupełnie w mocy powstańców; prowincje katalońskie i Walencya po większej części znajdowały się w ich ręku, ważny punkt Pampelona był ściśle blokowany a armia skazana była na bierne strzeżenie brzegów Ebra. Powstanie stało wtedy na punkcie kulminacyjnym. Mimo wielkich wysiłków czynionych przez naród celem zreorganizowania armii i powstrzymania postępów nieprzyjaciela, mimo luźnych walk krwawych nie podobna było przeszkodzić Karlistom w podwojeniu batalionów i wzmocnieniu artylerji, której działania sam król był świadkiem pod Carrascal i na lewym brzegu Argi. Wreszcie, w Styczniu b. r. powiodło się po ściągnięciu wszystkich sił rozporządzalnych spędnąć nieprzyjaciela z prawego brzegu Argi, gdzie wojska królewskie od owej

pamiętnej wyprawy zajmują nadzwyczaj mocne pozycje. Konieczność obrony posiadania zdobytego terenu i słabość naszych armii w Katalonii i w centrum, wstrzymały bieg operacji wojskowych aż do czasu w którym po skończeniu robót obronnych i zrealizowaniu poboru 70.000 ludzi wedle planu dobrze obmyślanego i zabezpieczającego stanowcze rezultaty, można było pomyśleć o podjęciu nowych operacji. Po kilku miesiącach czekania, które powszechnie uważano za nieuniknione, mimo naturalnej niecierpliwości, która przedewszystkiem trapiła rząd, odniesione korzyści usprawiedliwiły w zupełności tak ogólny plan jak i pojedyncze zarządzenia. Wojsko katalońskie mogło połączyć się z armią centrum i w krótkim czasie dokonało zupełnego uspokojenia prowincji Walencyi, Ternel i Castellon; forty Flix, Miravet, Cantavieja i El Collado del Alpuente poddały się naszym wojskom; w Zaragozie, Guadalarze i Cuency, które zupełnie wolne są od Karlistów, istnieją tylko jeszcze bandy rozbójników; Vittoria zasłonięta jest od napadów nieprzyjacielskich, a na rozległej równinie Alawskiej stoi wojsko lojalne które w dwóch zaszczytnych bitwach złożyło dowody swej przewagi nad nieprzyjacielem. Viana, która tak długo była groźbą dla Logronna wpadła w nasze ręce. Twierdza Seu d' Urgel, którą zdrada oddała w ręce nieprzyjaciela, jest obleżoną, liczne kolumny przeciągają Katalonię, nie dając nieprzyjacielowi nigdzie spokoju, jednem słowem korzyści, odniesione na wszystkich punktach, świadczą wymownie o powodzeniu, jakie W. kr. Mości towarzyszy w pierwszych czasach Jego rządów. Naród może się słusznie spodziewać, że po zdobyciu owej straszliwej fortecy (co bezwątpienia wkrótce nastąpi) i po bliskim zniszczeniu band katalońskich podda się władzy W. kr. Mości także owa część Nawarry i baskijskich prowincji, która dotychczas jeszcze trzyma w powstaniu, aby szlachetnemu, przeciężonemu narodowi hiszpańskiemu oszczędzić dalszych ofiar. Rząd podziela także tę nadzieję lecz właśnie dlatego, że już dostrzedz można kresu nieszczęść, które wydawały się wiecznymi, jest obowiązkiem rządu, chwilę tę przyspieszyć. Z tych powodów nie waha się rząd zaproponować nowy pobór 100.000 ludzi.

Turcya. (Powstanie hercegowińskie.) W obozie powstańców panowało temi dniami wielkie przerażenie w skutek pogłoski, że Turcya otrzymała pozwolenie wysadzić wojsko na ląd w Grawozie. Gdy pogłoska ta okazała się bezzasadną, wróciła powstańcom otucha. Wylądowanie wojsk w Klecku nie bardzo trwoży powstańców. Silne posiłki, jakie powstańcy otrzymali w dniach ostatnich od wojowniczego szczepu Zubców, wlało w nich wiele otuchy. Rozwijają oni niezmordowaną czynność i zdecydowani są bronić się do ostatka. Ciągłe przybawają do obozu powstańców oficerowie z Serbii i byli legionści Garibaldego różnych narodowości. Zwolennicy Porty są zdania, że Porta musi spieszenie przysłać znaczne posiłki, jeżeli chce stłumić powstanie. Powstańcy hercegowińscy wiedzą o wybuchu powstania w Bosnii w okolicy Priedoru i Kostajnicy.

— Wiadomość o wylądowaniu Turków w Klecku okazała się mylną. Czekają oni nadejścia wojsk z Kruppy, które zabezpieczyć mają marsz przez niedostępne wąwozy, jedyną drogę, którą dostać się można w dolinę Narenty i na szosę mostarską. Nieprawdziwą jest przeto wiadomość, podana przez niektóre dzienniki, jakoby rząd austriacki udzielił Turkom pozwolenia na przechód przez część szosy prowadzącej z Klecka do Metkovic. *Presse* zapewnia, że rząd turecki nawet nie awiał takiego żądania.

— O audyencji, którą ambasador angielski sir Elliot miał 12. b. m. u sułtana pisze *Polit. Corresp.*: „Była to od dłuższego już czasu pierwsza prywatna audyencya, jaką sułtan udzielił reprezentantowi dyplomatycznemu. Sir Elliot starał się o nią z własnej inicjatywy, zapewne w skutek instrukcji otrzymanych z Londynu, gdzie zapewne dowiedziano się o pozumieniu reprezentantów trzech cesarstw w sprawie powstania. Sułtan ze swojej strony objawił równocześnie życzenie widzenia się z ambasadorem angielskim. Te wzajemne zabiegi charakteryzują dosadnie cały przebieg jednogodzinnej audyencyi. Nie bez nacisku zwrócono naszą uwagę na okoliczność, że p. Elliotowi chodziło przedewszystkiem o to aby krok jego uprzedził dyplomatyczną akcyę mocarstw wschodnich, podczas gdy z drugiej strony sułtan uprzedzony również o umowach wiedeńskich i powrocie hr. Zichy, wielką przykładą do tego waga aby poznać zapatrywanie Anglii na sytuację obecną.“

Donoszą nam w końcu, że w długiej rozmowie sułtana z p. Elliot, w której pośrednikiem był tłumacz ambasady Mr. San-

Wszystkie te imiona urzędów i ludzi przyjmowała publiczność nadzwyczaj sympatycznie oklaskami, a szczególnie imię arcyksięcia Salwatora.

I wielcy podróżnicy austriacy pod biegun północny, których imiona przed kilku miesiącami były na ustach wszystkich, pp. Payer i Wayprecht nie tylko nie zostali pominięci, ale owszem przynany im został przez komisję wykonawczą złoty medal, jakim kongres antwerpski uczcił zasługi Livingstone'a. „Nie mogę przytem pominąć, mówił p. Quatrefages czytając odnośną uchwałę komisji, imienia męża, który najwięcej się przyczynił do wysłania tej wyprawy podbiegunowej, męża, który zrozumiał, że noblesse oblige i sławne nazwisko niczem innym być powinno, jak zachętą do wielkich czynów, imienia hr. Wilczka.“

Prawdziwie fatalnym był pomysł komisarza jeneralnego, p. barona Reille, sprowadzenia muzyki, która ukryta na chórze, w przestankach pomiędzy mowami rozweselała zebranych to kilku taktami z Strausowskiego walca, to kadrylem z mademoiselle Angot, to z belle Heléne. Ale najlepsze dopiero czekało wszystkich.

Po odczytaniu nazwisk premiiowanych wystąpił p. Negri, o którego mowie w tow. geograficznym już pisałem i dał nam blade powtórzenie swej pierwszej, z takim entuzjazmem przed tygodniem powitane mowy. Wybór ten był niefortunny, właśnie dla tego że był powtórzeniem, to też ani mowca nie mówił z takim zapałem jak w towarzystwie, a jego słowa przyjazne dla Francji, chłodnych znalazły słuchaczy.

Ze po tej mowie muzyka zaprzestała skocznych walców i przeszła do jakichś nikomu nieznanych a poważnych melodyi, nie uderzyło z początku nikogo, gdy nagle

iton, nie tyle było mowy o ostatnich rozprawach parlamentu angielskiego nad materialnym położeniem Turcji, ile raczej o wypadkach w Hercegowinie i stanowisku decydujących mocarstw w obec tych wypadków.

— Pod Kostajnicą w Bośni stoczona została we Środę wieczór mała potyczka. Trzech Turków poległo, reszta cofnęła się. Powstańcy nie ponieśli żadnej straty.

— Fregata turecka „Merich“ znajdująca się obecnie w arsenale marynarki w Konstantynopolu otrzymała rozkaz przewiezienia do Hercegowiny.

— *Narodni Listy* umieszczają następujący telegram o powstaniu w Bośni: „Cała Bośnia powstała, trzy warownie wpadły w ręce powstańców, Turcy uciekają w góry ginąc ze strachu. Pod Dubicą nad Unną zabito 30 Turków. Pod Gradijską oczekują starcia.

Serbia. Korespondent belgradzki A. A. Zg. pisze o przesileniu gabinetem w Serbii pod dniem 10. b. m.:

„Dziś powrócił ks. Milan z podróży do Wiednia. Po wielkich nadziejach, jakie przywiązywano do tej podróży, ogłoszone właśnie zaręczyny księcia w Wiedniu wywołały ogromne rozczarowanie. Koła rządowe wiele musiały zadać sobie trudu, aby publiczności wzbudzić sympatyę dla tego małżeństwa. Lecz telegramy w dziennikach pieszczonych i wiedeńskich postarały się o to, aby małżeństwo księcia serbskiego powitane było z radością. Jakiego rodzaju była ta radość okazało dzisiejsze przyjęcie księcia po jego powrocie z Wiednia. Wprawdzie policja z wielkim wysiłkiem doprowadziła do ozdobienia kilku domów chorągwiemi i ustawienia kilku transparentów, ale o „radości“ ludu nie było nawet mowy. Gdy książę wysiadał ze statku parowego, ozwał się zaledwie kilka okrzyków „żiwio!“ zresztą przyjęto księcia milczeniem. Dopiero gdy książę zbliżył się do Konaku powitało go 300 ochotników hercegowińskich głośnie „żiwio!“ lecz oraz wołaniem: „wojny z Turcją! Prowadź nas przeciw Turkom!“ Trzeba wam bowiem wiedzieć, że tutaj już od tygodnia werbują ochotników do Hercegowiny. Istnieją tu już dwa biura werbowe: jedno byłego generała austriackiego Jerzego Stratirowicza (znanego z powstania Serbów w południowych Węgrzech w r. 1848), drugie byłego kapitana rosyjskiego Jerzego Vlakovica, który pod Sebastianem stracił nogę, co mu jednak nie przeszkodziło dowodzić w roku 1862 przeciw Turkom w walce na ulicach Belgradu. Mówią tu całkiem seryo, że Stratirowicz i Vlakowicz ze zwerbowanymi ochotnikami polączą się z powstańcami w Hercegowinie. (Już mieli się polaczyć; Red.) Ale jak? Przez Bośnię trudno, przez Dalmację jeszcze trudniej. Serbowie liczą na pewne, że Serbia będzie musiała w każdym razie wnieść się do akcji i że wojsko jej wkroczy do Bośni. Lecz co powie na to ks. Milan?”

— Wedle wiadomości z Belgradu sięgających po dzień 18. b. m., nowy gabinet serbski nie był jeszcze utworzony. Pojawia się nowa lista kandydatów, na której figuruje Ristic, lecz nie jako prezydent ministrów; tym miałyby zostać były minister finansów Mijatowicz, który, jak mówi *Polit. Corresp.* dawałby mocarstwom większą rolę ijmiję konserwatywnej polityki w Serbii.

KRONIKA.

— **Zalobne nabożeństwa** za duszę p. Namiestnik, hr. Agenora Gołuchowskiego odprawiono w Kossowie, Tarnopolu, Podhajcach i Samborze. W ostatnich dwóch miejscowościach oprócz reprezentantów władz rządowych i autonomicznych wzięli udział w nabożeństwie wszyscy naczelnicy gmin wiejskich obu powiatów.

— **O trzęsieniu ziemi** z dnia 17. b. m. dochodzą nas dalsze wiadomości następujące: Żółkiew, 18. Sierpnia. Wczoraj z południa na chwilę przed trzema kwadransami na 5. dało się odczuć trzęsienie ziemi połączone z loskotem, które trwało 3 do 4 sekundy. Ruch był falisty i dość silny, jednakowoż oprócz chwiania się domowych sprzętów żadnego z budynków uszkodzenia nie zrzędził.

Żółkiew, 19. Sierpnia. Przedwczoraj o trzy kwadransy na 5. z wieczora, gdyśmy siedzieli przy kawie, dało się po dwakroć odczuć stukanie w podłogę i brzęczenie szyb w oknie. Poznaliśmy zaraz, że to trzęsienie ziemi. Niebawem z sąsiedniego domu przysłano z zapytaniem czy i u nas się ziemia trzęsła, tak jak u nich? W wielu domach to samo spotrzeżono. Nazajutrz za górą Harajem pod Starą Skwarzawą opowiadali nam pastuszkowie, iż czuli trzęsienie na polu, dodając z uśmiechem że spiącego w polu jednego człowieka aż podrzucilo.

Uhrynów, 19. Sierpnia. Przedwczoraj o godz. 4 $\frac{1}{2}$ dało się uczuć w naszej okolicy dość silne trzęsienie ziemi w kierunku od północy na wschód, któremu towarzyszył głuchy loskot podziemny. Drzwi mego pomieszczenia od wstrząśnienia same się otwały. Lud wiejski powybiegał przestraszony z domów, nawet konie stojące w uprzęży przestraszyły się; z niektórych starych kominów podrywały się cegły.

— **O czynnościach Towarzystwa Tatrzańskiego** pisze korespondent *Czasy* z Zakopanego: Jednym z najważniejszych zadań, które sobie Towarzystwo Tatrzańskie za cel swego istnienia wytknęło, jest stawianie dla ułatwienia przystępu w górach turystom, w najodpowiedniejszych miejscach schronisk, czyli jak węgierska nazywają, szałasów. Otóż do zbudowanego w z. r. obszernego schroniska przy Morskiem Oku przybyło obecnie drugie, niemniej silnie i trwałe wystawione ustóp góry Krzyżne (6,846' n. p. m.) Kto z Zakopanego o godzinie 2giej po południu wyjdzie, stanie u tego schroniska wieczorem, może tutaj przenoćować, a wdrapawszy się wczesną rano na szczyt Krzyżnego, ma przy wschodzie słońca najpiękniejszy widok prawie na całe pasmo Tatr galicyjskich i część węgierskich. W razie deszczu schronisko to staje się dla każdego turysty nieocenione; przekonał się o tem niezawodnie każdy, kogo ulewa w górach spotkała. Do najpiękniejszych wycieczek wózkami należy niezawodnie policzyć dolinę Kościeliską, odległą tylko 1 $\frac{1}{2}$ mili od Zakopanego. Bardzo często jednak zdarza się, że turystę wyjeżdżającego w najpiękniejszą pogodę spotyka w dolinie tej niespodzianie deszcz, a podróżny zmuszony jest schronić się do karczmy, która od źródła dość daleko jest położoną. Wydział Towarzystwa, pragnąc uprzyjemnić gościom pobyt w dolinie Kościeliskiej, wystawił tuż przy samych źródłach w pięknym położeniu obszerną altanę. Altana ta, mająca wewnątrz 4 m. 56 ctm. szerokości, 7 m. 26 ctm. długości i 2 m. 97 cm. wysokości, może w razie potrzeby pomieścić do 100 osób; wewnątrz znajdują się 3 stoly i 4 ławki. Ponieważ jest dana porządna podłoga, przeto towarzystwo przebywające z muzyką śmiało może tak tu jak na pobliskiej murawie tańczyć, w deszcz zaś znajdzie pod dachem schronienie. Źródło buchające z wielką siłą i rozlewające się malowniczo na obiedwie strony, otoczone jest do koła baryerą a przez rzekę Czarny Dunajec, który z pod skały Pisanej wypływa, prowadzi wygodną i szeroką kładka z poręczami. Zasluga zajęcia się budową tak tej altany jakoteż schroniska pod Krzyżnem przypada głównie p. G. Fingerowi, dyrektorowi lasów zakopańskich, który jako delegat Towarzystwa Tatr. z uznania godną gorliwość całą rzeczą kierował i w krótkim czasie budowy te wykończył. Prócz tego wykonał wydział Towarzystwa począwszy od doliny Kondratowej aż po szczyt Czerwonego Wierchu (2080 2 metr.) wygodną ścieżkę. Ścieżka ta idąca pod górę wężykowato, ma być na przyszły rok rozszerzoną i przedłużoną, tak, aby na sam szczyt góry nietylko pieszo, ale i konno dostać się można. Tym sposobem więc i słabsze osoby będą mogły odbywać tę wycieczkę konno i nacieszyć się ślicznym widokiem ze szczytu góry. Dla wygody osób, udających się przez Zawrat i dolinę Pięciu Stawów do Morskiego Oka wystawioną będzie na rok przyszły (gdyż obecnie dla spóźnionej pory jest niemożliwym) kamienna grota, jeżeli nie dla noclegu, to choćby tylko jako schronienie przeciw słońcu. Prof. Świerż, który przed kilku dniami przeszedł tamtędy do Morskiego Oka, wybrał już najodpowiedniejsze na to miejsce. Inne jeszcze ulepszenia dla turystów uczynione będą, o ile na to fundusze Towarzystwa wystarczą; potrzeba tylko dobrej woli i ofiarności nowo przybywających do Towarzystwa Tatrzańskiego członków a niezawodnie coraz dalsze rozwijanie się tegoż będzie zapewnione.

— **Wielki pożar** nawiedził dnia 1. b. m. obszary dworskie w Heeznarowicach, w powiecie Białskim. Zgorzały dwie stodoły i bróg ze zbożem i paszą. Szkada wynosi 3.546 złr. lecz tylko budynki były ubezpieczone. Przyczyna pożaru niewiadoma. Zarządono ścisłe śledztwo policyjne.

— **Zwłoki dziecięcia** nowonarodzonego znaleziono niedawno w odchodach wywiezionych z kloak w Tarnobrzegu na polach Miechocina. Z dochodzenia okazało się, iż dziecisko po narodzeniu zostało zamordowane, a wysłana przez żandarmeryę okrutna matka w osobie Sisi Wahl została uwieziona.

— **Ces. ross. komora Husiatyńska** zwróciła starostwu Husiatyńskiemu 70 sztuk pasportów tych robotników, którzy wyszedłszy do Rosji w nadziei korzystnego zarobku, następnie rozczarowani i okolicznościami zmuszeni porzucili służbę, i bez pasportów a poniekąd i bez swych rzeczy jako też najeźsiej i bez należącej się im zapłaty przekradli się z powrotem przez granicę. Pasporty porzucane zostały do właściwych starostw.

— **Skutkiem gradobici i alewanych deszczów** w gminach powiatu Linauowskiego: Stopnicy Królewskiej, Stopnicy szlacheckiej i Starejwsi, jak zarządzone dochodzenia wykazały, zniszczyła większa część ziemioplodów.

— **Morderstwo.** We wsi Budach pod Oświęcimm, w nocy na 13. b. m. zamordowany został włościanin Błażej Plewniak w ten sposób, iż podłożono pod niego, gdy spał w stodole, nabój dynamitowy. Zaraz dnia następnego komisyja sądowa zjechawszy na miejsce zbrodni zarządziła przyaresztowanie żony zamordowanego i jej dwóch braci Józefa i Franciszka Buckich podejrzanych o ten czyn zbrodniczy, ponieważ u jednego z nich znaleziono dwa naboje dynamitowe nie wystrzelone, a pozycie małżonków Plewniaków było jak najgorsze. Dalsze śledztwo jest w toku.

— **W przystępie obłędu umysłowego** włościanka Franciszka Barankowa w Zaborze pod Oświęcimm, d. 13. b. m. poderżnęła sobie gardło tak mocno, że mimo bezzwłocznego udzielenia jej pomocy lekarskiej nie ma nadziei ażeby mogła być utrzymana przy życiu. Na obłęd cierpiąca Barankowa peryodycznie od dłuższego czasu.

— **Stary niedźwiedź.** W państwie Żywieckim, w dobrach Arcyksięcia Albrechta, niedawno niedźwiedź rozszarpał trzy krowy. Zrobiono nań obławę na polu jęczmiennem, lecz dopiero za drugim razem pojawił się i z wielką natarczywością wpadł na leśniczego p. Schwacha. Dwie kule szczęśliwie wymierzone, rozciągnęły go na ziemi. Ważył 428 funtów. Przednie łapy jego były 10 cali szerokie a po szczęce poznano, że liczył już musiał około 40 lat. W mięsie strasznego zwierza znaleziono wiele lotek i śrótu, dowód, że mysz nieraz już był w ogniu.

— **Olbrzymi posąg Hermauna** czyli Arminiusa, dłuta rzeźbiarza Bandla, którego uroczysta odsłonięcie w ostatnich dniach się odbyło, wznosi się na jednym z najwybitniejszych wzgórz Teutoburskiego boru, na szczycie takzwanego Grottenburg. Na piedestalu 93 stóp wysokim, w którego niszach wyrzeźbione są różne przypowieści, stoi olbrzymia postać księcia Cherusków lewą ręką opartą o tarczę, tak, iż się nieco pochyla w tę stronę; mierzy ona wysokości stóp 50, cali 4; wysokość zaś od piedestalu do końca miecza, który wznosi prawą ręką, wynosi stóp 85. Lewą stopą depce Hermann powalonego o ziemię orla rzymskiego. Cały pomnik wysoki jest stóp 183. Postać wodza starych Germanów ubraną jest w tunikę futrem wykładaną po rąbkach i futrem podbite sandały; na głowie ma hełm skrzydlaty. Artysta pracował nad tym pomnikiem całe prawie życie; w pobliżu nawet zbudował sobie domek, w którym od kilku lat mieszkał z rodziną poświęciwszy się wyłącznie temu jednemu zadaniu. Ze szczytu pomnika rozciąga się dla oka malowniczy widok na bór Teutoburski aż po takzwaną *Porta Guestphalica*.

— **Czarny zajac.** Na polach Grotkowa, w Szlązku Górnym, dostrzeżono niedawno młodego kruczej czarności zajęcia. Jeśli zwierzę się dochowa stanowić będzie jeden z najsoobliwszych okazów zwierzyńca wrocławskiego, dla którego jest przeznaczony.

— **W zwierzyńcu berlińskim** przed kilkoma dniami bawół afrykański rzucił się na dozorcę, który przeszkodził mu chciał w walce z bawolem turkiestańskim (Jakiem) i tak okropnie go strątał, że nieszczęśliwy ten człowiek, który zresztą zawinął własną nieostrożnością, wkrótce życie zakończył.

— **Próba kapitana Webba** przepłynięcia o własnych siłach, bez pomocy jakichkolwiek przyrządów przez cieśninę Kaletańską, nie powiodła się. W połowie drogi dzielny pływacz musiał wsiąść na towarzyszący mu statek; miał jednak dzień wietrzny.

Z IZBY SĄDOWEJ.

(Dramat familijny.)

(A) Zajmująca pod względem prawniczym sprawa była przedwczoraj po południu przedmiotem rozprawy głównej w lwowskim sądzie kryminalnym.

Dnia 19. Maja r. b. doniósł Jacko Fedyszyn sądowi powiatowemu w Gródku, że Kość Dilaż, włościanin z Porzecza, zmarł w skutek pobicia przez swą żonę Barbarę.

Komisyja sądowo-lekarska, delegowana z sądu powiatowego w Gródku, sprawdziła d. 20. Maja, że Kość Dilaż odniósł za życia w skutek działania zewnętrznej siły fizycznej bardzo liczne uszkodzenia na ciele, a mianowicie 18 sińców i 11 zdarć przyskórka. Lekarze sądu powiatowego w Gródku spostrzegli przekrwione błony mózgowe, wynacznienie krwi między błonami a mózgiem, i orzekli całkiem stanowczo, że powodem śmierci Kościa Dilaża były niewątpliwie kilkakrotne uderzenia twarde narządami po głowie.

Sąd powiatowy przyaresztował na podstawie powyższego orzeczenia lekarskiego Barbarę Dilaż, żonę zmarłego Kościa, 56-letnią kobietę, matkę dwojga dzieci, kobietę bardzo wątłej budowy ciała, jako poszlakowaną o popełnienie zbrodni zabójstwa na swym mężu.

Barbara Dilaż przyznała, że dnia 18. Maja r. b. wyciągnęła swego męża Kościa — który był nałogowym pijakiem i po całych dniach przesiadywał w karczmie, trwoniąc niemilosiernie

jej mienie — z karczmy do domu i tu uderzyła go kilka razy motyką po nogach a następnie wyrzuciła go do szopy. Wchodząc do tej szopy upadł Kość na ziemię i tak leżał dłuższy czas. Dopiero wieczorem przywłókł się do chaty, uskarżał się na ból w rękach i na dreszcze. Barbara przykryła go a w nocy na 19. Maja wyzionał Kość ducha.

C. k. prokuratora państwa upatrzyła w tym czynie Barbary Dilaż, na podstawie orzeczenia lekarzy sądowych w Gródku, zbrodnie zabójstwa z §. 140. ust. karn., ulegającą według drugiego ustępu §. 142. ust. karn. karze ciężkiego więzienia od lat dziesięciu do dwudziestu a to z powodu stosunku między obżalowaną a zabitym, i przedłożyła wczoraj tę sprawę panom sędziom przysięgłym do oceny.

Przewodniczącym c. k. trybunału był radca sądowy p. Budzynowski, assessorami pp. radca dr. Kopuszanski i sekretarz Krieger-eisen, zastępcą c. k. prokuratora dr. Lezański, obrońcą obżalowanej dr. Reich a rzeczoznawcami, na których orzeczeniu miał polegać cały dowód prawny byli pp. drowie medycyni Karcz i Feigel.

Obżalowana zeznała zgodnie z tem, co już powiedziała w sądzie powiatowym w Gródku, iż nie miała nigdy najmniejszego zamiaru uszkodzić swego męża na ciele; że d. 18. Maja musiała go wypędzić z karczmy, gdzie trwonil jej gorzko zapracowane mienie; że sprowadziwszy go do domu, gdy ten zaczął odgraczać się biciem, uderzyła go kilka razy po nogach a następnie wprowadziła go z chałupy do szopy, gdzie ten wchodząc upadł na twarz. Dalej zeznała Barbara, że męża swego nie biła po głowie, a gdy nad wieczorem spostrzegła iż stan zdrowia jego jest zatrważający, sprowadziła wszystkich krewnych i znajomych i opowiedziała im całe zdarzenie. Po śmierci męża, myła go własnoręcznie i spostrzegła na całym ciele bardzo liczne sińce, nie wie jednak do tej chwili, z czego one pochodzą. W chwili, gdy go biła motyką po nogach, był on zupełnie pijany; nie mógł utrzymać się na nogach. Świadek całego tego zajścia nie był.

Przewodniczący odczytał tedy najważniejszy dokument w tej sprawie, t. j. protokół sądowo-lekarski, spisany na miejscu czynu przez lekarzy sądowych z Gródka. W protokole tym konstatają lekarze grodecy 18 sińców na całym ciele Kościa Dilaża, po największej części wielkości grochu lub bobu. Za lewem uchem Kościa Dilaża skonstatowali lekarze grodecy jeden sińec na powierzchni ciała, a wynacznienie krwi w mózgu było po prawej stronie głowy. Skonstatowali w końcu lekarze grodecy stłuszczenie osierdza i serca, wątroby, nerek a w końcu stwierdzili, iż zmarły miał t. z. kurzą pierś.

Na podstawie tego protokołu oględzin postmiernych, orzekł dr. Karcz, że wszystkie podbiegnięcia krwi razem wzięwszy, stanowią dopiero ciężkie uszkodzenie ciała, ale wszystkie te uszkodzenia nie wykluczają nawet sińca za lewem uchem nie stoją w żadnym a żadnym związku z śmiercią Kościa Dilaża. Był to po prostu udar mózgowy a mógł on powstać sam z siebie, albo mógł być spowodowany siłą zewnętrzną. Nie ma najmniejszej wskazówki, ażeby to ostatnie przypuszczenie miało miejsce w niniejszym wypadku. Kość Dilaż był nałogowym pijakiem; cały organizm był tedy bardzo wątły; najlżejsze wstrząśnienie, spowodowane np. upadnięciem, mogło spowodować wstrząśnienie mózgu a następnie śmierć; na to nie potrzeba było działania drugiej osoby. Na podstawie protokołu oględzin, który rzeczoznawca uznaje za wadliwy, bo nie ma w nim nawet wzmianki, jakiej objętości było wynacznienie za uchem, nie da się stanowczo powiedzieć, iż śmierć Kościa Dilaża nastąpiła w skutek uderzenia po głowie. Kość miał kurzą pierś; padając na twarz mógł się uderzyć pierśią o ziemię i to uderzenie mogło przez serce oddziaływać szkodliwie na mózg. Dr. Karcz zakończył swój wywód zastrzeżeniem wobec pp. sędziów przysięgłych, iż w razie, jeżeliby ich werdykt miał wypaść na podstawie jego orzeczenia, nie chce on brać tej sprawy na swe sumienie.

P. przewodniczący trybunału przedstawił dr. Karczowi orzeczenie lekarzy grodecy, którzy twierdzą, iż śmierć Kościa Dilaża nastąpiła w skutek kilkakrotnego uderzenia po głowie.

Dr. Karcz odpowiedział na to przedstawienie, iż z protokołu oględzin nie wypływa nawet, ażeby na głowę padło kilka uderzeń.

Zupełnie to samo, co dr. Karcz, powiedział także drugi rzeczoznawca dr. Feigel. Uszkodzenia w mózgu były wprawdzie śmiertelne, ale co było powodem, iż uszkodzenia te nastąpiły o tem nie da się nie stanowczo powiedzieć. W obec tej okoliczności, że Dilaż był nałogowym pijakiem, nie jest wykluczone przypuszczenie, iż padając na ziemię, otrząsł sobie mózg. Tylko w podrzędnej sprawie nie zgodził się dr. Feigel z dr. Karczem. Pierwszy twierdził, że wszystkie uszkodzenia spowodowane na ciele Dilaża razem wzięwszy, stanowią lekkie uszkodzenie ciała, dr. Karcz zaś utrzymywał, że stanowią one ciężkie uszkodzenie. Na przedstawienie p. przewodniczącego po-

został każdy z tych pp. rzeczoznawców przy swoim zdaniu.

Świadczenie moralności wystawione dla Barbary Dilaż wyraża się o niej bardzo pochlebnie o Kościu Dilażu zaś bardzo niekorzystnie a mianowicie, że był nałogowym pijakiem, marnotrawcą i awanturnikiem. Na tem zakończono postępowanie dowodowe.

C. k. trybunał przedłożył pp. sędziom przysięgłym trzy pytania. Pierwsze w kierunku zbrodni zabójstwa z §. 140. ust. karn. w myśl oskarżenia, przy którym wytrwał dr. Leżański, drugie w kierunku zbrodni ciężkiego uszkodzenia ciała z §. 152. ust. karn.; trzecie w kierunku wykroczenia przeciw bezpieczeństwu ciała z §. 413. ust. karygodnego z §. 419. ust. karn.

Przysięgli odpowiedzieli na pierwsze pytanie dwoma głosami tak, 10 nie; na drugie pytanie 4 tak, 8 nie; na trzecie pytanie 1 tak, 2 nie, 9 tak z zastrzeżeniem, iż Barbara nie biła Kościa po głowie.

Na podstawie tego werdyktu skazał trybunał Barbarę Dilaż za wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu ciała z §fu 413. ustawy karn. na trzymiesięczny areszt.

(Rozprawy główne.)

(A) W dalszym ciągu bieżącej kadencji roków przysięgłych, sądzone będą w lwowskim sądzie kryminalnym następujące sprawy: Dnia 30. Sierpnia Wowska Jana o zbrodnię zabójstwa. D. 31. b. m. Karzewskiego Józefa o zbrodnię z §. 126. ust. karn. D. 1. Września Rajtera Michała o zbrodnię zabójstwa. D. 2. t. m. Dubiniaka Gabriela o zbrodnię podpalenia. D. 3. t. m. Gusiury Jewki, o zbrodnię dzieciobójstwa. D. 6. t. m. Śliwińskiego Jana o występki przeciwko bezpieczeństwu czci. Dnia 7. t. m. Obmińskiego Jana o obrazę honoru. D. 9. t. m. Hendla Wilhelma i wspólników o zbrodnię z paragrafu 126. ust. karn. D. 10. t. m. Piłulaja Iwana i innych o zbrodnię kradzieży. D. 13. t. m. Jaszczyszyna Józka o zbrodnię morderstwa.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

Statystyka kolejowa.

(H.) W nadwornej drukarni w Wiedniu wyszło wydane przez statystyczne biuro ministerstwa handlu dzieło p. t. *Statistische Nachrichten von den oesterreichisch-ungarischen Eisenbahnen*. Dzieło to znacznej objętości, osnute na danych z r. 1870, zawiera trzy działy: 1. Finansowy wynik ruchu, 2. Stan majątkowy i 3. Nadzwyczajne zdarzenia. Ponieważ dzieło to treścią i formą swoją jest przystępne tylko dla ludzi fachowych a daty jego są dość ciekawe i pod wielu względami pouczające, przeto mniemamy, że spełnimy obowiązek dziennikarski wyjmując z niego i przedstawiając naszym czytelnikom szczegóły o galicyjskich kolejach żelaznych, z których wówczas tylko dwie w ruchu pozostawały t. j. kolej Karola Ludwika i Lwowsko-Czerniowiecka.

I. Wyniki finansowe. Dochody z ruchu osobowego wynosiły w r. 1870: na kolei Karola Ludwika 1,348,796.13 złr., z czego przypada na jedną milę 21,664 złr.; na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej a mianowicie na przestrzeni Lwów-Czerniowiec 531,628.35 złr., z czego przypada na jedną milę 15,163 złr., na przestrzeni zaś Czerniowiec-Suczawa 116,204.78 złr., z czego przypada na jedną milę 9798 złr. Dochody z ruchu towarów i zwierząt wynosiły: na kolei Karola Ludwika 5,738,412.17 złr., z czego przypada na jedną milę 92,168 złr.; na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej a mianowicie na przestrzeni Lwów-Czerniowiec 1,523,260.96 złr., z czego przypada na jedną milę 43,447 złr., na przestrzeni Czerniowiec-Suczawa 140,955.11 złr., z czego przypada na jedną milę 11,835 złr. Z tej ogólnej sumy dochodu za transport towarów i zwierząt przypada: na kolei Karola Ludwika na przesyłki pociągowe 120%, na frachty 76.43%, na węgiel 2.04%, na zwierzęta 17.98% a na inne dochody 2.35%; na linii Lwów-Czerniowiec przypada z ogólnego dochodu: na przesyłki pociągowe 1.59%, na frachty 57.47%, na węgiel 0.20%, na zwierzęta 35.58% a na inne dochody 5.16%; na linii Czerniowiec-Suczawa przypada: na przesyłki pociągowe 3.50%, na frachty 47.02%, na węgiel 0.14%, na zwierzęta 31.25%, a na resztę dochodów 18.09%.

Całkowity dochód ze wszystkich gałęzi obrotu wynosił w r. 1870 na kolei Karola Ludwika: 7,152,682.15 złr., czyli na jednej mili 114,884.08 złr.; na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej a mianowicie na lini Lwów-Czerniowiec: 2,078,834.97 złr., czyli na jednej mili 59,293.64 złr.; na linii Czerniowiec-Suczawa 263,364.06 złr., czyli na jednej mili 22,206.08 złr.

Wydatki ruchu a mianowicie wydatki na zarząd ogólny kolejowy i transportowy wynosiły na kolei Karola Ludwika 2,015,487.58 złr., na linii Lwów-Czerniowiec 707,329 złr. a na linii Czerniowiec-Suczawa 168,286 złr. Całkowity wydatek ruchu wynosił na kolei Karola Ludwika 3,400,410.95 złr., czyli na jednej mili 54,616.30 złr.; na linii Lwów-Czerniowiec 1,356,555 złr., czyli na jednej mili 38,692.40 złr.; na linii Czerniowiec-Suczawa 549,838 złr., czyli na jednej mili 46,360.71 złr.

Oprócz właściwych wydatków w ruchu jest jeszcze jedna kategoria wydatków, która obejmuje podatki, opłaty stempowe, kwaterunkowe, dodatki na fundusz pensyjny, zapomogowy, na chorych i na służbę lekarską, wpłaty do funduszu rezerwowego, odsetki, wpłaty do funduszu amortyzacyjnego i t. p. Wydatki tej kategorii wynosiły na kolei Karola Ludwika 2,833,200 złr., na linii Lwów-Czerniowiec 1,867,194 złr. na linii Czerniowiec-Suczawa 641,733 złr.

II Stan majątkowy. W r. 1870 wynosiły aktywa na kolei Karola Ludwika 74,533,152.28 złr. na kolei Lwów-Czerniowiec-Jassy 76,447,826 złr. Aktywa obejmują koszt budowy, wartość środków transportowych, wartość telegrafów, wartość innych urządzeń ruchu, zapasy inwentarskie i t. d.

Stan funduszu pensyjnego wynosił z końcem 1870 r. na kolei Karola Ludwika 570,869.10 złr. a na kolei Lwów-Czerniowiec-Jassy 196,011.67 złr. Pierwsza kolej miała w swoim personalu z końcem tegoż roku 25 pensjonistów i 11 obdarzonych zapomogami a druga 9 pensjonistów i 7 obdarzonych zapomogami. Fundusz rezerwowy wynosił przy końcu 1870. na kolei Karola Ludwika 839,255.32 złr.

III. Nadzwyczajne zdarzenia i wypadki nieszczęśliwe. Dział ten jest nierównie ciekawszy od poprzednich. Dochody bowiem i stan majątkowy kolei żelaznych podawane bywają często do publicznej wiadomości, gdy tymczasem o wypadkach nieszczęśliwych i nadzwyczajnych zdarzeniach dowiedzieć się można prawdziwych i dokładnych szczegółów dopiero po dłuższym upływie czasu.

Liczba nadzwyczajnych zdarzeń wynosiła w r. 1870 na kolei Karola Ludwika 37 a na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 55. Dzieło biura statystycznego ministerstwa handlu wylicza rodzaje tych zdarzeń, z czego pokazuje się, że na kolei Karola Ludwika było 6 wypadków wykołajenia a dwa wypadki zetknięcia się pociągów. Przyczyny elementarne spowodowały dwa nadzwyczajne zdarzenia a inne bliżej nie określone przyczyny 16 wypadków. Na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej zdarzyło się 5 wypadków wykołajenia, dwa wypadki zetknięcia się pociągów a cztery razy maszyny lub pociągi najechały na siebie z przeciwnych stron. Przyczyny elementarne spowodowały 11 wypadków a inne bliżej nieokreślone przyczyny 23 wypadków. Pomijamy wypadki pomniejszej wagi jak n. p. usterki w środkach transportowych, błędne ustawienie zwrotnic i t. d.

Skutki nieszczęśliwych wypadków nie przedstawiają się tak strasznie, jakby z ich liczby na pierwszy rzut oka wnosić można. Na kolei Karola Ludwika straciło życie siedm osób ze służby kolejowej a cztery osoby poniosły uszkodzenia wskutek własnej winy. Z winy zakładu kolejowego i jego organów poniosła uszkodzenie tylko jedna osoba ze służby kolejowej. Wskutek przypadkowych okoliczności zabita została jedna osoba ze służby. Z podróży nikt nie stracił życia ani nie poniósł uszkodzenia, a z innych obcych osób znajdujących się w rajonie kolejowym bez pozwolenia lub przypadkowo, jedna wskutek własnej winy poniosła uszkodzenie, dwie zaś zostały zabite wskutek przypadkowych okoliczności. Za tych szesnaście wypadków nieszczęśliwych wymierzyła kolej trzydzieści kar dyscyplinarnych. Sądownie nikt nie był pociągany do odpowiedzialności. Udowodnionymi przyczynami nieszczęść były w dwóch wypadkach klimatyczne okoliczności a w 10. wypadkach opieszałość służby kolejowej lub błąd przez nią popełniony.

Na kolei lwowsko-czerniowieckiej zestawienie wypadków nieszczęśliwych przedstawia się niekorzystniej. Z podróży jeden poniósł skaleczenie z własnej winy a dwaj z winy organów kolejowych. Ze służby kolejowej dziewięć osób poniosło śmierć z własnej winy a jedna wskutek przypadku, sześć osób poniosło skaleczenie z własnej winy a trzy z winy organów kolejowych. Z obcych osób dwie straciły życie z własnej winy, dwie z winy organów kolejowych a jedna wskutek przypadku. Za te wypadki nieszczęśliwe wymierzył zarząd kolejowy 73 kar dyscyplinarnych. Do sądowej odpowiedzialności nikt nie został pociągnięty. W 22 wypadkach nieszczęśliwych odegrały główną rolę opieszałość służby kolejowej lub błąd przez nią popełniony a 11 razy konstataowano przyczyny klimatyczne. Z ogólnego zestawienia okazuje się, że na kolei Karola Ludwika, która w r. 1870 przewiozła 593,758 podróży zginęło razem 10 osób a 6 poniosło skaleczenia, na kolei zaś Lwowsko-Czerniowieckiej, która przewiozła w tym roku 292,266 podróży zginęło razem 15 osób a 12 poniosło skaleczenia. W powyższych cyfrach zabitych i skaleczonych osób mieszczą się głównie ofiary nieszczęśliwych wypadków porwane z grona służby kolejowej. Trzy tylko koleje w Austrii i Węgrzech mogą się poszczycić, że rubryka osób zabitych i skaleczonych jest u nich w r. 1870 próżną. Są to następujące koleje: Berno-Rossitz, Koszyce-Bogumin i czeska kolej północna. Co do bezwzględnej liczby osób zabitych i rannych nasze obie koleje zajęły czwarte i piąte miejsce. Przed niemi stoją: kolej północna cesarza Ferdynanda (41 zabitych i 26 rannych); liczba podróży 2,534,169 i główna linia kolei południowej (24 zabitych, 26 rannych, liczba podróży 2,889,225); austriacka kolej państwowa (19 zabitych, 22 rannych; liczba podróży 1,856,766).

— Dochód kolei Karola Ludwika.

rok	1875	1874
Doch. od 6. do 12. Sierpnia	174.776 11	176.655 67
Dochody od 1 Sierpnia do 5. Sierpnia	6,124,448 60	7,709,990 94
Razem	6,299,224 71	7,886,646 61

OSTATNIA POCZTA.

Komenderujący generał w Pradze, Philippovich, i drugi generalny adjutant Najj. Pana, generał-major Beck, otrzymali wielkie krzyże rosyjskiego orderu białego orła. Pułkownik sztabu generalnego, Zach i pułkownik Herget, otrzymali krzyże komandorskie orderu s. Anny; brygadierowie Lütrow i Fritsch wielkie krzyże orderu s. Stanisława; prócz tego dekorowano dwunastu innych oficerów.

Do Salzburga przybyła d. 19. b. m. b. cesarzowa francuzka w odwiedziny królowej Szwedzkiej.

Z Pragi donoszą dziennikom wiedeńskim, że wyruszyło stamtąd około 50 osób do Hercegowiny, pomiędzy temi 20 Francuzów i 5 Duńczyków. Wszyscy są uzbrojeni w rewolwery.

Presse dowiaduje się, że dyrektor ruchu kolei Karola Ludwika, p. Ursprung mianowany został generalnym inspektorem tego samego towarzystwa, z siedzibą w Wiedniu.

O otwarciu sejmu węgierskiego podaje Pester Lloyd z źródła autentycznego następujące szczegóły: W Piątek d. 27. b. m. odbędzie stronnictwo liberalne pierwsze posiedzenie celem powzięcia decyzji, który z posłów, jako najstarszy wiekiem, ma przewodniczyć na pierwszym posiedzeniu Izby wyższej. W sobotę, d. 28. b. m. odbędzie się pierwsze posiedzenie Izby niższej, na którym prezydent każe odczytać odezwę prezydenta ministrów, według której Najj. Pan zagai uroczystość d. 31. b. m. sesję sejmową, mową tronową. Po zagajeniu sejmową mową tronową odbędzie Izba niższa posiedzenie, na którym po raz wtóry odczytana zostanie mowa tronowa. Ukonstytuowanie się Izby nastąpi w pierwszych dniach Września.

Do Zagrzebia przybyła d. 19. b. m. bośniacka deputacja celem zbierania broni i amunicji. Członkowie tej deputacji twierdzą, że powstańcy mają ledwie piątą część potrzebnej broni.

Sejm prowincjonalny W. X. Poznańskiego rozpocznie obrady d. 3. Października.

Polit. Corresp. donosi, że cesarz Aleksander przybędzie w połowie Września do Odessy na ćwiczenia wojskowe. Książę Serbski Milan pojedzie tam także, aby powitać cesarza.

Fremdbl. otrzymał z Londynu 19. b. m. depeszę wedle której reprezentanci Austrii Niemiec i Rosyi zakomunikowali ministrowi spraw zagranicznych oświadczenia, jakie wskutek uchwał wspólnie powziętych, złożyli Porcie. Tak samo postąpić sobie mają ci reprezentanci wobec rządu francuskiego.

W Konstantynopolu odyła się 19. b. m. dłuższa narada posłów rosyjskiego, niemieckiego i austro-węgierskiego z W. wezyrem. Posłowie doradzali wstrzymanie kroków wojskowych w Hercegowinie, aby wysłuchać wprzód zażaleń powstańców; wszelako rząd turecki nie zgodził się na to. Po posłuchaniu generała Ignatiewa u Sultana, ten ostatni wezwał W. wezyra. Dziś odbył się ma narada reprezentantów obcych mocarstw u posła rosyjskiego. Według ostatnich wiadomości, wypadki w Hercegowinie brzmią dla rządu pomyślnie. Derwisz-basza

utrzymuje, że wzburzenie uśmierza się i robi nadzieję spieszego stłumienia rokoszu.

Według *National Ztg.* obiegają w Londynie bardzo zatrważające pogłoski o stanie zdrowia Disraeliego.

Jak donoszą *Italienische Nachrichten*. Rzeczpospolita San Salwador z powodu wypadków w San Miguel, w skutku których wielu poddanych włoskich poniosło szkody, przyznała tymże wynagrodzenie 250,000 dukatów i obiecała ukarać winnych,

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ.

Ateny, 21. Sierpnia. Minister marynarki Servos wziął dymisję z powodu kłeski wyboreszej.

Konstantynopol, 21. Sierpnia. Urzędowe sprawozdanie usprawiedliwia milczenie rządu tureckiego o wypadkach hercegowińskich brakiem ważnych wypadków. Wiadomości dzienników europejskich były po części przesadzone, a po części nieuzasadnione. Gdy środki uśmierzające okazały się bezskutecznymi użyto siły zbrojnej i rozbito powstańców w Newesinie. Jednakże wkrótce otrzymali oni posiłki od band dalmatyńsko-czarnogórskich. Ażeby możliwe zwycięstwa nad małymi oddziałami wojsk nie zachęcały powstańców do dalszego oporu, postanowił rząd stłumić powstanie ile możności bez wielkiego rozlewu krwi przez wysłanie wielkich oddziałów wojska.

Wkrótce będzie w Hercegowinie 25 batalionów (około 18,000) a gubernator Derwisz-basza otrzymał rozkaz, ażeby zaraz wystąpił zaczepnie. Od jutra rząd będzie wydawał regularne biuletyny. Wiadomości o ruchu koło Gradyski i Banialuki były przesadzone. Obce osoby usiłowały tam daremnie wywołać powstanie.

Dyplomatyczne kroki trzech mocarstw (Austrii, Niemiec i Rosyi) mają stanowczo przyjazne cele. Mocarstwa chcą powstańcom dać do poznania, że niczego nie mogą się spodziewać i muszą poddać się rozkazom tureckiego rządu.

Dzienniki ogłaszają urzędowe sprostowanie zaprzeczające pogłosce, jakoby powstańcy otrzymali posiłki z Czarnogóry i Serbii.

Hussein Avni basza mianowany ministrem wojny.

Odpowiedz redaktor: Władysław Żoziński.

OD ADMINISTRACYI.

Zaproszenie do przedpłaty.

Za Wrzesień pocztą 1 zł. 35 ct., w miejscu 1 zł.

Na Gazetę z Przewodnikiem,

Za Wrzesień pocztą 1 zł. 65 ct., w miejscu 1 zł. 30 ct.

W teatrze hr. Skarbka.

W Sobotę dnia 21. Sierpnia. 1875.

Drugi występ baletników: A. Maywood, E. Bonn i R. Rouff.

Robert i Bertrand

czyli

DWAJ ZŁODZIEJE

Wodewil w 4. aktach ze śpiewami i tańcami, muzyka K. Hoffmana.

O S O B Y :

Robert	P. Zboński.
Bertrand	P. Dobrzański.
Ippelmeyr, bogaty bankier	P. Fiszler.
Charlotte, jego córka	Pna Gajewska.
Samuel, buchalter Ippelmeyera	P. Wilczyński.
Pani Capelin, żona negocjanta	Pni Hubertowa.
Pioché, bogaty dzierżawca	P. Linkowski.
Dumont, oberzysta	P. Nowicki.
Grognart, dozorca więzienia	P. Hubert.
Różia, służąca w oberży	Pna Świątosławska.
Choucroute, wieśniak	P. Struczyński.
Zuzia, jego córka	Pna Zion.
Piotrus, jej narzeczony	P. Sanecki.
Gevrol (żandarmi)	P. Galasiewicz.
Fanferlot	P. Dworski.
Jacques, kamerd. Ippelmeyera	P. Debicki.
Michałek, służący Piocha	P. Skalski.
Kapral	P. Salamon.

Żołnierze, żandarmi, goście, wieśniacy, wieśniaczki. Rzecz dzieje się w północnej Francji, w mieście pogranicznym.

T A Ń C E :

W akcie 3. „Pas de deux“ odtańczą panna Augusta Maywood i p. Ryszard Rouff.

W akcie 4. „Taniec Słowacki“ odtańczą w narod. kostiumach p. Eliza Bonn i p. R. Rouff.

Wszystkim cierpiącym przywraca siłę i zdrowie bez lekarstw i kosztów

Revalesciere du Barry

z Londynu.

Wysmienity pokarm zdrowia Revalesciere du Barry, usuwa wszelkie cierpienia które się dotąd oparły o lekarstwo mianowicie: żołądka, nerwów, piersi, płuc, wątroby, gruczołów, błony śluzowej, pęcherza...

Oto wyciąg z 76.000 świadectw o wyleczeniu, chorób które uragały wszelkim lekarstwem.

Certyfikat Nr. 68.471. Paniel mogg Cie zapewnił, że po używaniu dwuletniem cudownej Revalesciere du Barry, nie czuje więcej ciężaru swojej starości, a licząc lat 84. — Nogi moje służą mi znowu, wzrok mój...

Nr. 80416. Pan T. W. Beneke, profesor medycyny na uniwersytecie w Marburgu oświadcza w Berliner Klinische Wochenschrift z dnia 8. kwietnia 1872: Niezapomnę nigdy, że utrzymanie przy życiu...

Przez Revalesciere jednak wyzdrowiało w przeciągu 6 tygodni zupełnie.

Pożywniejsza od mięsa, oszczędza Revalesciere dorosłych i dzieci 50 razy swoją cenę na innych środkach i potrawach.

Cena w blaszanych puszkach zawierających 1/2 funta 1 zł. 50 ct. 1 funt. 2 zł. 50 ct. 2 funt. 4 zł. 50 ct. 5 funt. 10 zł. 12 funt. 20 zł. 24 funt. 36 zł. Biszkotyki Revalesciere w puszkach po 2 zł. 50 ct. 4 zł. 50 ct. 8 zł. 50 ct. 12 zł. 50 ct. 16 zł. 50 ct. 20 zł. 50 ct. 24 zł. 50 ct. 28 zł. 50 ct. 32 zł. 50 ct. 36 zł. 50 ct. 40 zł. 50 ct. 44 zł. 50 ct. 48 zł. 50 ct. 52 zł. 50 ct. 56 zł. 50 ct. 60 zł. 50 ct. 64 zł. 50 ct. 68 zł. 50 ct. 72 zł. 50 ct. 76 zł. 50 ct. 80 zł. 50 ct. 84 zł. 50 ct. 88 zł. 50 ct. 92 zł. 50 ct. 96 zł. 50 ct. 100 zł. 50 ct.

Z Wiednia uskutecznią się przesyłka w różne strony pobraniem pocztowym.

Przyjechali do Lwowa. dnia 20. Sierpnia. Hotel Zorza. Pp. K. br. Błazowski, z Jazłowca. — E. br. Błazowski, z Dobrowody. — F. Janer, z Złoczowa. — T. Wiemawski, z Warszawy. — J. Biliński, z Trembowli. — F. Orzechowski, z Pieniak. — W. Podoski, z Rosyji. — T. Soldraczyński, z Zabłotni. — K. Wolański, z Krakowa. Hotel Europejski. Pp. J. br. Brunicki, z Stryja. — K. Tutak, z Stanisławowa. — J. Chalecki, z Parzą. — S. Chomniewski, z Rosyji. — J. Czajkowski, z Sarnik. — M. Ginsberg, z Sosnowca. — A. Müller, z Łańcuta. — R. Włodek, z Dąbrowicy. Hotel Langa. P. K. Zarski, z Kulawy. Hotel Angielski: Pp. A. Aulich, z Lackiego. — R. Bartmański, z Leszczyny. — L. Cieniński, z Okna. — A. R. Janocha, z Obertyna. — T. Kielczewski, z Polski. — T. Rozwadowski, z Królestwa. Hotel Kuhna. Pp. T. Mrozowski, z Dolnego. — M. Waillach z Losinki górnej. Hotel Krakowski. Pp. J. Vogtmann, z Majdanu gór. — E. Frinks, z Stanisławowa. Odjechali ze Lwowa. dnia 20. Sierpnia. Pp. S. hr. Tarnowski, do Brodów. — Dr. F. Czesnak, do Krakowa. — K. Richter, do Złoczowa. — L. Despot, do Brodów. — W. Hamolacz, do Gnojnik. — D. Lintworów, do Brodów. — A. Overbeck, do Brodów. — W. Paszkowski, na Wołyn.

Pociągi kolejowe. Przyjeżdżają do Lwowa. Z Krakowa: rano o godzinie 5. minut 50 (pociąg pospieszny); przed południem o godzinie 10. minut 55 (pociąg mieszany); w nocy o godz. 9 min. 45 (pociąg czysto osobowy); wieczór o godz. 8 min. 5 (pociąg lokalny). Z Czerniowiec: rano o godz. 4. min. — (pociąg mieszany); po południu o godz. 3. min. 5 (pociąg mieszany); w nocy o godz. 10. min. 13 (pociąg pospieszny). Z Stanisławowa (przez Stryj): wieczorem o godz. 7. min. 22. (pociąg mieszany). Z Podwołoczysk (do Lwowa na Podzamcze) po południu o godz. 4. min. 3 (pociąg mieszany); w nocy o godz. 3. min. 55 (pociąg mieszany); wieczór o godzinie 10 min. 55 (pociąg pospieszny). Odjeżdżają ze Lwowa. Do Krakowa: rano o godzinie 5. (pociąg czysto osobowy); po południu o godzinie 5. min. 5 (pociąg mieszany); w nocy o godzinie 11. min. 25 (pociąg pospieszny); rano o godzinie 6. min. 35 (pociąg lokalny). Do Podwołoczysk: (z głównego dworca) rano o godz. 6. min. 20 (pociąg pospieszny); w południe o godz. 12. min. 5. (pociąg mieszany); w nocy o godz. 10. min. 57 (pociąg osobowy). Do Czerniowiec: rano o godz. 6. min. 50 (pociąg pospieszny); w południe o godz. 12. min. 50 (pociąg mieszany); w nocy o godz. 11. min. 48 (pociąg mieszany). Do Stanisławowa (przez Stryj): rano o godz. 7. min. 22 (pociąg mieszany). Do Podwołoczysk (z Podzamcza) w południe o godz. 12. min. 26 (pociąg mieszany); w nocy o godz. 11. min. 32 (pociąg mieszany).

Cennik lwowskiej Izby handl. i przem. Lwów, dnia 18. Sierpnia 1875.

Table with columns for various goods and prices. Includes sections for '1. Akcje za sutubę', '2. Lisy zast. i 1000 zł.', '3. Obligacje indus. 50/0 na 100 zł.', '4. Akcje', '5. Monety', 'Kurs giełdy wiedeńskiej', and '1. Dług państwa'.

Table with columns for 'płaca żądają' and 'Losy z r. 1839 całe'. Includes sections for '2. Obligacje indus. 50/0 na 100 zł.', '3. Akcje', and '4. Losy'.

Table with columns for '4. Lisy zast. i 1000 zł.', '5. Oblig. a prawem pierwszeństwa', and '6. Losy'. Includes various financial data and exchange rates.

Table with columns for 'St. Genois po 40 zł. m. k.', 'Kurs złota', and 'Telegrafowany kurs wiedeński'. Includes exchange rates and telegraphic prices.

DZIENNIK URZĘDOWY.

087) Ogłoszenie. L. 41146. C. k. Sąd krajowy jako handlowy ogłasza niniejszym, że na dniu 29. lipca 1875. w rejestrze handlowym przy imieniu: „Galicyski bank kredytowy“ we wstępie uwidoczony został wybór pana Prusa Jabłonowskiego na prowizorycznego członka Rady zawiadowczej tegoż banku. Lwów, dnia 6. Sierpnia 1875. 094 1-3) Obwieszczenie. L. 8571. Dnia 31. Maja 1874. znaleziono w Borysławku pończochę z drobnymi niedźmi w ilości 33 zł. 6 ct. a. w. Właściciela tej gotówki wzywa się by roku prawa swe do takowej Sądowi tuższemu wykazał, gdyż inaczej Sąd wedle 392 ust. cyw. postąpi. C. k. Sąd powiatowy. Drohobycz 30. Czerwca 1875. 106 1-3) Edykt. L. 10769. Wskutek pozwu Karola Bieleckiego przeciw Mikołajowi Łuzickiemu, Aleremu Kościńskiemu i z życia i miejsca pobytu niewiadomemu Jędrzejowi Turzańskiemu o zniesienie wspólnictwa własności Turzego „Turzanszczyzna“ i „Franciszczyszczyna“ zwanych, zawiadania c. k. obwodowy w Samborze tegoż Jędrzeja Turzańskiego, iż dla niego kuratora w osobie adwokata Dr. Pawlińskiego z zastępstwem adwokata Dr. Ehrlicha w Samborze powołał, i że pierwszemu z nich dekretami powyższego pozwu z wyznaczeniem 90-dniowego terminu do wniesienia pisemnej odpowiedzi, tudzież wzywa Jędrzeja Turzańskiego, by środki obrony swemu kuratorowi podał, lub w tej sprawie innego zastępcę wskazał. Sambor 13. Lipca 1875. 108 1-3) Edykt. L. 7957. C. k. Sąd obwodowy w Stanisławowie zawiadamia niniejszym z życia i miejsca pobytu niewiadomych reprezentantów lub prawonabywców zwinętego domu handlowego w Stanisławowie braci Czuczajskich, że na dniu 4. Marca 1875. do liczby

2818 wnieśli Emil, Artur i Oskar hr. Potoccy przeciw nadmienionemu domowi handlowemu i innym pozw o uznanie praw do administracji dóbr Buczacza z przyległościami za zgasłe i wykreślenie takowych z nadziejami ze stanu czynnego i biernego tychże dóbr. W skutek tego ustanowiono dla powyższych z życia i miejsca pobytu niewiadomych kuratorem adw. Eminowicza z zastępstwem adwokata Dr. Tutaka i temuż kuratorowi dekretowaną rubrykę pozwu doręczono. J. st. tedy rzeczca pomienionych powyż ustanowionemu kuratorowi wcześniej informację udzielić, lub innego zastępcę Sądowi podać, gdyż w razie przeciwnym wynikię ztąd ze skutki sami sobie przypisać będą musieli. Stanisławów dnia 10. Lipca 1875. (3099 1-3) Edykt. L. 4370. Sąd podpisany ogłasza, że dochodzenia miejscowe dotyczące zakładania ksiąg gruntowych w Lesienicach, dnia 22. Września 1875 rozpocznie. Kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania może się zgłosić i przytoczyć, co dla wyjaśnienia i ochrony swych praw za stosowne uzna. Winniki dnia 10. Sierpnia 1875. (3050 1-3) Edykt. L. 40374. C. k. Sąd krajowy Lwowski wzywa posiadacza zagubionej wedle podania Samuela Józefa Schreibera ksiąteczki gal. kasy oszczędności do Nr. 28383 na 100 zł. a. w. i na imię Anczel Schwarzwald opiekującej, ażeby takową w przeciągu sześciu miesięcy od dnia trzeciego umieszczenia niniejszego edyktu w Gazecie Lwowskiej temu Sądowi tem pewniej przedłożył, gdyż inaczej ksiąteczka ta amortyzowana zostanie. Z c. k. Sądu krajowego. Lwów dnia 31. Lipca 1875. (3112 1-3) Edykt. L. 3357. Sąd podpisany przedsięwzięmie na wezwanie c. k. Sądu delegowanego S. II. we Lwowie z 30. Maja 1875. l. 10081 ce-

lem zaspokojenia wierzytelności Izaka Münzera 100 zł. z przynależnościami publiczną sprzedaż realności l. 111 w Winnikach położonej Eliasza i Anny Mesków własnej w dniach 16. Września, 11. Października i 8. Listopada 1875. zawsze o godzinie 10. rano w tutejszo-sądowym zabudowaniu. Cena wywołania 150. złr. Wadym 15. złr. a. w. Resztę warunków wykaże kancelaryja. Winniki 9. Sierpnia 1875. (3121 2-3) Edykt. L. 3454. C. k. Sąd powiatowy w Bochni podaje niniejszym do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 200 złr. a. w. a względnie niespłaconej jeszcze reszty 170 zł. 37 kr. a. w. z p. n. odbędzie się na rzecz galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego (Galizische Boden-Credit-Anstalt) w Krakowie, w tutejszym Sądzie w trzech terminach dnia 21. Września, 19. Października i 16. Listopada 1875 każdą razą o godzinie 10. rano egzekucyjna licytacja realności dłużnika Augustyna Malarza pod l. 31 rep. 42 w Brzeźnicy w powiecie Bocheńskim położonej, ciała hipotecznego nie stanowiącej. Cena wywołania wynosi 970 złr. a. w. z wadyum 90 złr. a. w. Protokół zastawniczego opisanie i resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tutejszej registraturze. Bochnia dnia 29. Czerwca 1875. (3120 2-3) Edykt. L. 3453. C. k. Sąd powiatowy w Bochni podaje niniejszym do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 500 złr. a. w. względnie niespłaconej jeszcze reszty 450 złr. 62 kr. a. w. z p. n. odbędzie się na rzecz galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego (Galizische Boden-Credit-Anstalt) w Krakowie, w tutejszym Sądzie w trzech terminach dnia 21. Września, 19. Października i 15. Listopada 1875, każdą razą o godzinie 10. rano egzekucyjna licytacja realności dłużnika Kazimierza Smietany pod l. 28 rep. 42 w Łazach w powiecie

Bocheńskim położonej, ciała hipotecznego nie stanowiącej. Cena wywołania wynosi 1300 złr. a. w. z wadyum 130 złr. a. w. Protokół zastawniczego opisanie i resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tutejszej registraturze. Bochnia dnia 29. Czerwca 1875. (3123 2-3) Edykt. L. 3456. C. k. Sąd powiatowy w Bochni podaje niniejszym do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia sumy pożyczkowej 1000 zł. a. w. a względnie nie spłaconej jeszcze reszty 934 złr. 17 kr. a. w. z p. n. odbędzie się na rzecz galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego (Galizische Boden-Credit-Anstalt) w Krakowie w tutejszym Sądzie w trzech terminach dnia 27. Września, 25. Października i 22. Listopada 1875. każdą razą o godzinie 10. rano egzekucyjna licytacja realności dłużnika Grzegorza Przyborowskiego pod l. 9 w Mikuszowicach w powiecie Bocheńskim położonej ciała hipotecznego nie stanowiącej. Cena wywołania wynosi 3000 złr. a. w. z wadyum 300 złr. a. w. Protokół zastawniczego opisanie i resztę warunków licytacyjnych można przejrzeć w tutejszej registraturze. Bochnia dnia 30. Czerwca 1875. (3063 2-3) Edykt. L. 7191. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu zawiadamia niniejszym Grzegorza Czechowskiego, że Wincenty, Henryk i Aleksandra Kosowscy jakoteż Stanisława Zajackowska dnia 15. Maja 1875. do l. 5546 wnieśli przeciw niemu pozew, o wykreślenie ciężącego w stanie biernym realności pod l. 962 i 963 w Tarnopolu położonej ut Dom. 3 sub pag. 280 n. 4 on. prawa zastawu dla sumy 500 duk. z p. n. gdy miejsce pobytu Grzegorza Czechowskiego wiadomem nie jest, ustanowiono dla niego kuratorem pana adwok. Dr. Weisteina, któremu pozew doręczono. Tarnopol, 19. Lipca 1875.

3169 2-3) **Ogłoszenie.**

L. 6204. W Sokalskim c. k. Sądzie powiatowym odbędzie się dnia 30. Sierpnia ewentualnie w dniach 13. i 27. Września 1875. przymusowa jawna licytacyjna sprzedaż realności Kornela Panaszkiwicza pod l. 25 w Tartakowie ciała hipotecznego nie stanowiącej, na 350 zł. ocenionej, celem zaspokojenia wierzytelności Salomona Abgotta 40 zł. z pn.

Blisze warunki, akt opisanie i ocenienia przejrzeć można w tutejszej registraturze.

Sokal 26. Czerwca 1875.

(3058 3-3) **Edykt.**

Nr. 5285. C. k. Sąd powiatowy Brzeżański ogłasza niniejszem, że 14. Kwietnia 1873. bez rozporządzenia ostatniej woli zmarł w Kurzanach Danyło Krasij.

Do spadku są powołani dzieci tegoż Hryńko, Wasyl, Marya i Ołena.

Ponieważ Sądowi pobyt Hryńka Krasij jest niewiadomym, przeto wzywa się tegoż by w przeciągu roku od dzisiejszego w Sądzie tutejszym się zgłosił i do spadku się oświadczył, gdyż w przeciwnym razie pertraktacja z zgłaszającymi się spadkobiercami i ustanowionym dlań kuratorem Andruchiem Szmorhun przeprowadzoną zostanie.

Brzeżany 3. Lipca 1875.

(3086 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 727. C. k. Sąd powiatowy w Bełzie oznajmia niniejszem, że celem zaspokojenia pretensji Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w kwocie 252 zł. 61 ct. w. a. z pn. odbędzie się w Sądzie tutejszym publiczna przymusowa sprzedaż realności dłużnika Atanazego Hołowki pod l. k. 10 w Budyninie położonej w trzech terminach a to: 7. Września, 7. Października i 8. Listopada 1875 każdą razą o godzinie 10. rano pod warunkami, które w registraturze tutejszej przejrzeć można. Cena wywołania stanowi 600 zł. w. a. wadium 60 zł. Bełz, dnia 8. Lipca 1876.

(3021 3-3) **Edykt.**

L. 5277. C. k. Sąd powiatowy w Dobromilu wiadomem czyni, iż w skutek wniesionego pod dniem 3. Czerwca 1875 do l. 5277 pozwu Alojzego Prokopowicza przeciw Fabianowi Klein o wykreślenie ze stanu biernego realności l. k. 114 w Dobromilu sumy 125 zł. m. k. ustanowiony został dla życia i miejsca pobytu niewiadomego Fabiana Kleina a względnie jego spadkobierców kuratorem p. Józefa Jelinika i temuż powyższy pozew do ustnego postępowania zadekretowany, i że do rozprawy termin na dzień 22. Września 1875 o godzinie 9. rano wyznaczono.

Wzywa się zatem p. Fabiana Kleina a względnie tegoż spadkobierców do udzielenia ustanowionemu kuratorowi stosownej informacji lub wykazania innego obrońcy.

Dobromil 14. Lipca 1875.

(3107 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 11962. C. k. Sąd obwodowy Tarnowski niniejszym edyktem wiadomem czyni, iż p. Kalman Durst wniósł pozew wekslowy przeciw Gitli Ringer pto. 150 zł. w skutek czego wydany został dnia dzisiejszego nakaz zapłaty.

Ponieważ pobyt zapozwanej Gitli Ringer nie jest wiadomy, przetraktował tutejszy Sąd dla zastępstwa na koszt i niebezpieczeństwo zapozwanej tutejszego adwokata doktora Brauna na kuratora, z którym wniesiony spór według Ustawy cyw. dla Galicyi przepisanej przeprowadzonym będzie, ustanowił.

Tym edyktem przypomina się zapozwanej, ażeby w przeznaczonym czasie albo się sama osobiście stawiała, albo potrzebne dokumenta przeznaczonemu zastępcy udzieliła lub też innego obrońcę obrała, i tutejszemu Sądowi oznajmiła ogólnie do bronienia prawem przepisane środki użyła, inaczej z jego opóźnienia wynikające skutki sama sobie przypisać musi.

Tarnów dnia 29. Lipca 1875.

(3142 3-3) **Edykt.**

L. 39794. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomem czyni, iż uchwałą z dnia 24. Grudnia 1874. l. 70.998 udzielono podanie Dr. Juliusza Hanischa o 6. przedłużenie terminu do usprawiedliwienia prenotacji jego należytości za zastępstwo na do-brach Kalnica z przyległościami uskutecznionej stronie przeciwnej do oświadczenia się.

Powyzsza uchwała doręcza się z życia i miejsca pobytu niewiadomej Adeli Davidoff do rąk równocześnie w osobie adw. Dr. Horwata z zastępstwem adw. Dr. Krattera ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem Adelę Davidoff aby w należytych czasie u ustanowionego, kuratora lub też w Sądzie osobiście, albo przez innego zastępcę się zgłosiła, i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyła, ile że z zaniebdania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów, dnia 31. Lipca 1875.

(3057 3-3) **Edykt.**

L. 9752. C. k. Sąd powiatowy w Brodach czyni wiadomem, że dospadku po zmarłym dnia 9. Grudnia 1869. w Brodach bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia Salamonie Jolles, słudze hndlowemu, między innymi spadkobiercami także Alte Jolles i Naftali Jolles jako przyrodne jego rodzeństwo są prawnie powołani.

Gdy miejsce pobytu Alty i Naftalego Jollesów Sądowi nie jest znane przeto wzywa się tychże, ażeby w przeciągu jednego roku od dnia trzeciego umieszczenia niniejszego edyktu w Gazecie Lwowskiej w Sądzie tutejszym się zgłosili i do spadku po Salamonie Jollesie tem pewniej się oświadczyli, gdyż inaczej spadek ze spadkobiercami się zgłaszającymi i z kuratorem dla nich w osobie adwokata Dr. Weissteina ustanowionym przeprowadzony, a czysty na nich przypadający spadek aż do udowodnienia ich śmierci lub uznania za umarłych w Sądzie zachowanym zostanie.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Brody 30. Czerwca 1875.

(3165 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 21981. W celu wykonania naprawy tam kamiennych lit. Q, S, R oraz nowej lit. A, B poza tamą lit. S na Dniestrze pod Dolhem w cenie fiskalnej 2527 zł. 80 ct. w. a. odbędzie się w Starostwie Stanisławowskim na dniu 6. Września b. r. publiczna licytacja za pomocą ofert.

Dotyczące warunki budowy można przegladnąć w rzezonem c. k. Starostwie, gdzie także w powyższym terminie najdalej do godziny 12. w południe mają być wniesione oferty zaopatrzone 50% wadium.

Oferty oddane po terminie lub nie ułożone w przepisany sposób nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów dnia 15. Sierpnia 1875.

(3059 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 5740. C. k. Sąd powiatowy w Niżankowicach podaje do publicznej wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Józefa Trusza przeciw Seńkowi Sabor o zapłacenie 30 zł. a. w. z przynależnościami odbędzie się publiczna sprzedaż połowy gruntu pod Nr. top. 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, w Byble położonego do realności pod Nr. kons. 58 w Byble należącej dłużnika Seńka Sabor własnego ciała tabularnego niestanowiącego w trzech terminach dnia 15. Września, 13. Października, 17. Listopada 1875. każdą razą o godzinie 10. zrana w tutejszym Sądzie.

Cena wywołania będzie wartość szacunkowa 250 zł.

Zakład wynosi 100% sumy wywołania. Reszta warunków licytacyjnych tudzież akt zastawniczego opisanie i oszacowanie przejrzeć można w tutejszo - sądowej registraturze.

Niżankowice 31. Lipca 1875.

(3098 3-3) **Obwieszczenie.**

Nr. 6036. C. k. Sąd powiatowy w Stryju wiadomem czyni, że w sprawie uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciwko Dmytrowi Romanow o zapłacenie 1200 zł. a względnie 1098 zł. 10 ct. w. a. z pn. celem wydobycia tej sumy odbędzie się w tutejszym Sądzie przymusowa sprzedaż realności pod Nr. kons. 8 sub rep. 18 et 458 w Stryju położonej Dmytra Romanowa własnej, dotychczas ciała tabularnego nie stanowiącej na kwotę 2200 zł. w. a. oszacowanej.

Do sprzedaży wyznaczone zostały trzy terminy na 27. Sierpnia 1875., na 23. Września 1875., na 18. Października 1875. każdą razem o godzinie 10. zrana z tem, że realność ta w pierwszych dwóch terminach tylko za cenę szacunkową lub wyżej takowej, na trzecim zaś terminie nawet niżej ceny szacunkowej najwięcej ofiarującemu przedana będzie.

Blisze warunki licytacyjne można w tutejszej registraturze w zwykłych godzinach urzędowych przejrzeć.

Stryj, dnia 26. Maja 1875.

(3100 3-3) **Konkurs.**

L. 1119/R. s. o. Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie:

- A. Przy szkołach etatowych:
 - w Śniatynie przy szkole żeńskiej, posada młodszej nauczycielki 360 zł.,
 - w Zabłotowie.
 - a) posada starszego nauczyciela z płacą 450 zł i dodatkiem za kierownictwo w kwocie 50 zł.,
 - b) posada młodszego nauczyciela z płacą 270 zł.
 - w Niżniowie posada nauczyciela z płacą 450 zł.,
 - w Kosmaczu, Jaworowie, Kobakack, Rieczce, Żabin, Ilnicach, Dżurowie i Trójcy, posady nauczycieli z płacą po 400 zł.,
 - w Rosochaczu z płacą 300 zł. i 50 zł. dodatku
 - w Pererowie, Tłumaczyku, Korniczu, Sopowie, Podhajczykach, Mariabulf

przy Kołomyi, Ispasie, Kniaźdworze, Gwoźdzu małym, Siemakowcach, Jasionowie górnym, Kniażu, Tułukowie, Rudnikach, Russowie, Krasnostawcach, Podwysokiej, Borszczowie, Gruszcze, Olszani, Bratysławie i Pałahiczach posady nauczycieli z płacą po 250 zł.

B. Przy szkołach filialnych z płacą po 250 zł.: w Zamulincach, Piadykach, Iwanowcach, Mołodiatynie, Kamionce małej, Ceniawie, Mykietyncach, Szeszoraeh, Prokurawie, Utoropach, Dolinie, Krzywotulach, Woronie, Ladzkiem ad Uście, Orelcu, Bełhuiu, Nadoroźnie, Markowcach, Petryłowie i Podpieczarach.

Prawo prezentowania na wszystkie powyższe posady przysłuza dotyczącym Radom szkolnym miejscowym.

Podania zaopatrzone w potrzebne załączniki należy wnieść tu przez dotyczącą władzę najdalej do 15. Września 1875.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Kołomyja dnia 5. Sierpnia 1875.

Doniesienia prywatne.

L. 2599. **Ogłoszenie.** (3157 3-3)

Niniejszem podaje się do powszechnej wiadomości iż na dniu 31. Sierpnia b. r. o godzinie 10. zrana odbędzie się w urzędzie gminnym w Stryju publiczna licytacja celem wydzierżawienia prawa propinacji gminie miasta Stryja w obrębie tejże gminy przysługującego, nie mniej prawa pobierania opłat gminnych od wyrobionych w gminie lub wprowadzonych trunków słodzonych, wódki i piwa na lat trzy t. j. od 1. Stycznia 1876 do końca Grudnia 1878.

Licytacja odbędzie się ustnie i pisemnie za pomocą ofert.

Każda oferta marką stemplową na 50 ct. zaopatrzona, zawierać ma wadium w wysokości 10% ceny wywołania i oświadczenie oferenta, iż znany mu warunkom licytacyjnym się poddaje.

Warunki licytacyjne i cenę wywołania przejrzeć można w expedyturze tutejszego urzędu.

Zwierzchność gminy kr. wol. miasta.

Stryj dnia 16. Sierpnia 1875.

3184 1-3

Konkurs.

L. 979. Przy kasie miejskiej miasta Jaworowa jest do obsadzenia posada **Kontrolora.**

Do posady tej która prowizorycznie na rok, w razie zaś szczególniejszych zalet kandydata stale od razu nadaną być może, przywiązana jest płaca 400 złr. i 100 złr. a. w. dodatku osobistego, pod warunkiem złożenia kaucyi tylko 200 złr. a. w., i to z tem ułatwieniem, że takowa w pierwszych czterech latach służby, po 50 złr. a. w. rocznie spłacalna w miesięcznych ratach przez odciąganie z pensyi złożoną być może.

Kandydaci mają podania zaopatrzone w dowody znajomości i uzdolnienia do służby kasowej, wieku i dotychczasowego zajęcia, wnieść najdalej do końca miesiąca Września r. b.

Zwierzchność gminna

Jaworów, 17. Sierpnia 1875.

Nakładem wydawnictwa

„Gazety Lwowskiej“

opuściło prasę dzieło

Olej i wosk ziemny

w Galicyi

przez Edwarda Windakiewicza

c. k. radcę górniczego

i jest do nabycia w Administracyi

„Gazety Lwowskiej“

po cenie 2 zł. w. a.

1555

(2369 23-7)

BALSAM VETORINIEGO

Od 70 lat bez żadnej reklamy znany i przez znakomitości lekarskie uznany i zalecony jako niezawodny środek na reumatyzm, osłabienie nerwów, kurcze, ból zębów, fluksy, szczególnie na rany i poparzenia. — Dostać można w każdej aptece i w fabryce we Lwowie, **fakon po 1 zł. 50 ct.**

2941 3-3 **Obwieszczenie.**

Podpisany podaje do powszechnej wiadomości, iż z początkiem Listopada 1875 w zakładzie wychowawczym lwowskich Sióstr Miłosierdzia, otwarte będą trzy miejsca dla biednych sierot, płci żeńskiej, od lat 10—14, ze stanu mieszczaństwa lwowskiego, osobliwie dla pokrewnych lub powinowatych z osobą fundatora ś. p. Jana Chodorowicza, byłego obywatela lwowskiego lub tegoż małżonki ś. p. Magdaleny z Bernackich Chodorowiczowej, przystępne, w którymto zakładzie sieroty przyjęte, przez cztery lata wychowywane i oprócz tego skromnie wyposażone będą.

Dr. Tytus St. Lewakowski,

kurator fundacyi ś. p. Jana Chodorowicza, mieszkający we Lwowie przy ulicy Halickiej, l. 54.

Bez bólu

lekarstwami nieszkodliwymi leczy podług najnowszej i najdoskonalszej metody

gruntownie,

bez przerwy zatrudnienia i pod naciśniętą dyskrecją wszelkie

słabości tajemnicze

i skórne

lekarz prakt. Medycyny, Chirurgii i Akuszer, specjalista chorób tajemniczych

Jan Kurpiel

mieszkający

przy ulicy Sobieskiego Nr. 12, I. piętro (gdzie administracja „Gazety Narodowej“),

ordynuje od 8—12 przed-, od 1—5 po południu.

Zarządza także impotencyi (osłabieniu siły męskiej) poicyi, upławom kobiet, bladacze i nieplodności.

Na honorowane listy udziela rady bezzwłocznie i służy lekarstwami.

(2368 23-?)

KANTOR WYMIANY

c. k. uprzyw. galic.

akcyjnego Banku Hipotecznego

kupuje i sprzedaje

wszystkie efekta i monety

pod warunkami najprzystępniejszymi.

Wszystkie polecenia z prowincji wykonują się bezzwłocznie po kursie dziennym.

(2367 23-)

Miejsce do przyjmowania ogłoszeń

uskuteczna wyjednania

2669

Wizy paszportów i dokumentów za granice w 3 dniach.

do wszystkich dzienników tutejszych i zagranicznych bez różnicy, po cenach jak w każdym administracyjach dzienników, bez dołączenia kosztów pocztowych i innych,

znajduje się we Lwowie pod firmą

Władysław

Piątkowski

Plac Kapitulny Nr. 9.

3072 4-?

Dla Rodziców!

Z dniem 1. Września rozpoczynają się wykłady w moim zakładzie wychowawczo - naukowym w Samborze,

gdzie prócz przedmiotów, przepisanych dla szkół, udziela się gruntownie język niemiecki i francuski, w połączeniu z ciągłą konwersacją, muzyką, rysunkami i wszelkie roboty ręczne.

Szanowi Rodzice mogą z całą ufnością oddać swe dzieci pod opieką moją, pojmując ważność wychowania panienek w najściślejszym znaczeniu, będzie mojem staraniem wywiązać się najsurowiej z obowiązków na się podjętych.

Karolina Boelke,

przełożona Zakładu wychowawczo-naukowego dla Panien

w Samborze

w Rynku, pod liczbą 4.

Jm höheren Töchter-Institut **PICK, Chorążczyzna Nr. 11,** beginnt das neue Schuljahr am **1. September.**

3190 1-3

Gnomon Chronometer

wyrób z dobrego kruszcza, także posrebrzany, lub pozłacany. Za ściśle wskazywanie czasu ręczy się.

Cena od sztuki z dobrego metalu zhr. 1; posrebrzany zhr. 1 50; pozłacany zhr. 2 w. a. **Za opakowanie osobno 15 ct. w. a.** Zlecenia skuteczna się jaknajściślej za pobraniem pocztowym lub zapłatą należytości z góry. Zamówienia prosimy wystosować do składu **Wehrgasse Nr. 9, Sechshaus w Wiedniu.**

245 14

Clayton & Shuttlewortha

Kantor, magazyny

i warsztat napraw znajdujących się od Niedzieli, 23. Sierpnia 1875

we Lwowie

przy ulicy Grodeckiej Nr. 22 (nowy).

(3191 1-3)

Zakład naukowy kupiecki

w Marktbreit nad Menem w Bawaryi.

Gruntowna nauka kupieckich wiadomości fachowych, języka niemieckiego, łacińskiego, francuskiego, angielskiego i włoskiego, matematyki i historii naturalnej. Zakład ten założono w r. 1845. Położenie wysmienite; dobry i tani wikt. Kurs szkolny zimowy rozpoczyna się dnia 1. Listopada. Prospekt i bliższe szczegóły u przełożonego

(H 62089) (3189 1-3)

J. Damm.

Poradnik niezbędny

teraz, gdy ustawa hipoteczna w całym kraju wykonaną będzie, jest wydanie **J. WINHARDA,** c. k. inspektora podatkowego

„o podatkach i księgach hipotecznych“

któren nabyć można po cenie niższej **2 zł. 50 ct. w. a.**

w Administracji „Gazety Lwowskiej“

2724 14-?

LWOWSKIE TOWARZYSTWO STOLARSKIE

we Lwowie, przy placu Dominikańskim 1. 1, poleca swój własnymi z najsłuchszego materiału i podług najnowszych i najgustowiejszych wzorów wykonanymi wyrobami obficie zaopatrzoną

SKŁAD MEBLI

oraz wielki wybór

luster, materji na meble, dywanów, sukna na podłogi, karniszów i kutasów do okien, jakoteż mebli giętych i mebli żelaznych

po cenach stałych i niskich

Przyjmuje także zamówienia na wszelkie do zawodu jego należące roboty i skuteczna takowe pod zaręczeniem spieszno i dokładnego wykonania.

(2695 5-8)

Die Lemberger Tischlergesellschaft

in Lemberg, Dominicaner-Platz Nr. 1

empfehlit ihre mit eigenen nach den neuesten u. geschmackvollsten Facens angefertigten Erzeugnissen wohl verfehene **Meubel-Niederlage** sowie eine große Auswahl Spiegel, Meubel-Stoffe, Teppiche, Lauftücher, Vorhäng-Duqsten, Meubel aus gebogenem Holze und Eisen-Meubel — zu festen u. billigen Preifen.

Substancya d' Alfieri

usuwa prędko i z pewnym skutkiem bez szkodliwych następstw na ciało, tudzież bez znacznego ograniczenia zwykłego sposobu życia, skutki rozwiązłego życia w każdym stopniu jako to: **polucye, niemoc, bezpłodność, upławy** pochodzące przeważnie z samogwałtu i t. p. Przy zaniedbaniach lub niedokładnie wyleczonych długie lata trwających cierpieniach syfilistycznych w drugim lub trzecim stadium choroby (zastarzanych upławach rury moczowej, syfilistycznych wrzodach, brodawkach, pryszczach, świeżących i innych wysypkach) trwa kuracja przez 10 dni. Za dobry skutek daje gwarancję. Przy zamówieniach uprasza się o podanie powstania a względnie czasu trwania słabości, tudzież symptomów które się okazują.

Przesyłki skuteczniąją się pod dyskrecją za przestaniem honorarium 5 zł. przez **E. Giebel, Breitestrasse 12 w Berlinie.**

NB. Przesyłki do państwa Austriackiego za pobraniem pocztowym nie mają miejsca, w skutek czego w celu zapobieżenia przerwy w kuracji zawiadamiam, że ogólne wynagrodzenia za lekarstwa w zastarzanych i zakrzewionych wypadkach słabości wynosi 20 do 25 zł. w. a.

2242 9-?

Krentzberga

słynna

Menażerya

największa w Europie.

obecnie w posiadaniu **Kallenberga** przybyła tutaj na czas krótki i ustawioną jest na placu strzeleckim do zwidzenia przez szanowną Publiczność poczawszy od Soboty dnia 14. b. m. co dzień od godziny 9. z rana do godziny 7 wieczór. Przedstawienie sławnego pogromiciela zwierząt, tudzież karmienie tychże odbywa się co dzień o godzinie 11. z rana, tudzież o godzinie, 2, 4 i 6 z południa. Menażerya ta mieści w sobie najrzadsze okazy których w żadnym zwieżyńcu i żadnej menażeryi zastać nie można, a to między innymi: 14 rozmaitych okazów tygrysów, 5 lwów, nosorożca, 2 orangutanów, girafę, rogatego konia, żebkę, 2 mieszańców z lwa i tygrysa, białego słonia, węże, krokodyla i t. d.

Wstęp: na pierwsze miejsce 1 złr.; — na drugie miejsce 50 ct; na trzecie miejsce 30 ct. — Dzieci niżej lat 10. wieku płacą na pierwsze miejsce połowę.

O łaskawe uczęszczanie uprasza

A. Kallenberg.

(3047 8-?)

J. Neuhöfer

c. k. na- dworny

optyk i mechanik

z Wiednia

we Lwowie ulica Karola Ludwika Nr. 9,

poleca ze swego obficie zaopatrzonego składu wszelkich gatunków

optycznych matematycznych i geodyatycznych instrumentów

szczególnie, swe

kruszcowe barometry do wymiaru wysokości wraz z tabelą redukcijną, tasiemki miernicze oprawne w stali, manometry i wszelkie inne potrzebne

instrumenta fizyczne dla gorzeln i browarów

Przyjmuje reparacje

a zamówienia z prowincyi skuteczna bezzwłocznie.

3048 2-4

Dla uniknienia bardzo nieprzyjemnych nieporozumień, i aby **Dalsi Znajomi,** mnie, lub moim, **Obeych Występków** nieprzypisywali, — jestem przymuszonym przypomnieć, że żadnych dorosłych krewnych nie mam, a Ojciec mój i Ja dziś stanowimy całą Rodzinę Jabłonowskich, którzy się pieczętują „Grzymałą“, a noszą tytuł Hrabów S. C. R.

Nastasów.

(3180 2-3)

Stanisław Hrabia Grzymała Jabłonowski.